

Déli Hírlap

Kedactia și administrația:
TIMIȘOARA, 1. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Az egyenes ut nem mindig a legrövidebb

Laikus abban a hiedelemben él, hogy az áruszállításnál a legrövidebb ut természetesen a legolcsóbb. A különböző államok tarifapolitikája ezt a természetesnek látszó tételt régen a feje tetejére állította. Így például nem is lehet gondolni arra, hogy a bánsági gabonát Zürichbe a Dunán Regensburgba szállítsák, onnan pedig vasuton Zürichbe. A bánsági gabona a legtöbb esetben lemegy Constantába, áthalad a Fekete-tengeren, a Dardanellákon, átmege a Gibraltáron, eljut Rotterdamba, vagy Antwerpenbe, felmege a Rajnán és így jut el Svájcba. Hosszu éveken keresztül éles harc dult Hamburg és Triest között, amely az Anschluss folytán eldőlt. Bécsbe a tengerentuli áru már nem Triestben keresztül megy, hanem a sokkal távolabb fekvő Hamburgon keresztül, mert a német kormány olyan kedvező tarifát állapított meg Hamburgon keresztül, amely teljesen elterelte Triestről az osztrák forgalmat.

A magfélék és termények Párisba irányuló természetes utvonala Constantán és Marseillen, vagy Constanta-Le Havreon keresztül a Szajnához vezet. Azonban a németek oly olcsó tarifát határoztak meg, hogy ezek a cikkek a valóságban Hamburgon a Majna csatornán és a Szajnán keresztül jutnak el Párisba. Ez a valóságban lényegesen hosszabb ut körülbelül harminc százalékkal olcsóbb a természetesen legrövidebb utvonalnál.

A tarifaharcok történetében rendkívül érdekes a besszarábiai olajpogácsák útja. Besszarábia közel fekszik Lengyelországhoz és természetes, hogy ezek a szállítmányok Lengyelországon keresztül mentek Danzigba és onnan folytatták útjukat a skandináv államokba. Viszont a németek érdeke az volt, hogy ezeket a szállítmányokat Stettin felé terejék. Mit tettek? A Besszarábia-Stettin utvonaltól mindössze 10 ezer leit számitanak fel, ami az önköltség egy-negyedrészé. Érdekes, hogy a bánsági és erdélyi olajpogácsa fuvarja Stettinig a lényegesen rövidebb távolság ellenére is 15.000 leit. Igaz viszont, hogy az erdélyi és bánsági áru nem gravitál Cernaution és Lengyelországon keresztül Danzig felé.

A bánsági löhere és lucernamagnak egyik főpiaca a skandináv államok. Az odavezető természetes utvonala Constantán és a tengeren keresztül megy, hiszen köztudomású, hogy a vizut mindig olcsóbb a szárazföldi utnál. Mi ezzel szemben a tény? A fuvardíj Constantáig 12—13.000 leit tesz ki, a kikötői és átrakási költségek Constantában elérik a 2.000 leit, a hajófuvar Constantától a skandináv államokig pedig 22 angol schilling, ami 11.000 leinek felel meg, az egész fuvar vagononként tehát 25.000 leibe kerül. Ezzel szemben a németek Curtici—hamburgi versenytuvarja 24 schilling, azaz 12.000 leit, a hajófuvar Hamburgtól igen olcsó, úgyhogy Hamburgon keresztül minden vagonnál a fuvardíjon 8.000 leit lehet megtakarítani.

Fel lehet tenni a kérdést, hogy a németek miért végzik a fuvarozást annyira olcsón, legtöbbször az önköltségre áron alul? A magyarázat igen egyszerű. Emelik saját kikötői forgalmát, de ez a körülmény még nem esne annyira a latba. A főok abban áll, hogy az Angliába és a Skandináviába irányuló szállítmányoknál a németek a vasuti fuvar leiben, pengőben és márkában fizetik, ezzel szemben az ellenértéket úgy a vasuti fuvarért, mint a kikötői munkálatokért és átrakásért, valamint a hajófuvarért komoly fontokban, svéd és dán koronákban kapják meg, ennél fogva ez a rendszer nagyban alkalmas arra, hogy a német gazdaság számára az annyira áhitott nehéz valutákat megszerezhesse.

Bizonytalan Ribbentrop párisi utazásának időpontja

Franco haderői feltartóztattak két hajót, amelyek romániai búzát szállítottak Angliának

London, november 29. Az angol alsóház mai ülésén Fletcher munkáspárti képviselő kérdésére Chamberlain miniszterelnök kijelentette, hogy az angol és francia vezérkarok

nem folytattak különleges megbeszélést a miniszterelnök és a külügyminiszter párisi látogatásával kapcsolatban.

Butler külügyi államtitkár közölte, hogy Franco tábornok haderői november 23-án és 26-án elfogtak és a Palmái öbölbe kísérték két görög hajót, amelyek az angol kormány által Romániában vásárolt búzát szállították. A burgosi angol ügyvivő és a palmai angol konzul utasítást kapott, hogy követeljék a két hajó haladéktalan szabadonbocsátását. Az angol kormány komolyan veszi ezeket az incidenseket és a legerélyesebb eljárást határozta el.

ÖNKÉNTESEK JELENTKEZTEK AZ ANGOL LÉGI HADERŐBE

Kingsley Wood légügyi miniszter felhívására, amely szerint 31 ezer önkéntessel kívánja az

angol légi készültséget kiegészíteni, máris mintegy 21 ezer önkéntes ajánlotta fel szolgálatait az angol katonai légi haderőnek. Amennyiben a jelentkezések továbbra is ilyen gyors ütemben történnek, úgy hetenkénti átlagos 1000 önkéntesre lehet számítani.

A párisi Journal értesülése szerint a francia külügyminisztérium és Berlin között tovább folyik az eszmecsere Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter párisi látogatásával kapcsolatban. A látogatás időpontjára vonatkozólag eddig nem történt semmiféle intézkedés. Az Oeuvre úgy tudja, hogy a német külügyminiszter december 2-án érkezik a francia fővárosba.

AZ ANGOL-JAPÁN VISZONY

Tokió, november 29. Shigeru Joshida londoni japán nagykövét Tokióba érkezett, de elzárkózott minden nyilatkozattétel elől az angol-japán viszonyt illetően. A Domei-ügynökség tudósítójával is csak annyit közölt, hogy a két ország közötti viszony korrekt.

Bárdossy László bucarestii követ lesz a magyar külügyminiszter?

Budapest, november 29. A magyar politikai életben nyugalom van és a pártok erősen készülnek a december elsején összeülő parlament ülésére. Kánya Kálmán külügyminiszter tegnap lemondott és utódjára vonatkozólag még nem történt döntés. Politikai körökben két személy neve került kombinációba. Az egyik Bárdossy

László jelenlegi bucarestii magyar követ, a másik gróf Csáky István rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, mindketten kiválóak a magyar külpolitikának. Egyelőre, amíg döntés történik,

Imrédy Béla miniszterelnök látja el a külügyi tárcát is.

A Birodalmi Bank elnöke Németország gazdasági fejlődéséről

„A szabadizetési rendszer visszatérte Németország hitelezőitől függ”

Berlin, november 29. Schacht birodalmi miniszter, a Birodalmi Bank elnöke kedden délután előadást tartott és többek között a következőket jelentette ki:

— Minden állami segítséget a termelés fokozására fordítottunk. Előző hitelekkel nyújtottunk az üzemek helyreállítására és így munkaadókat berentettünk. Ezután a fegyverkezési program adott egyre több munkát. A Birodalmi Bank a fegyverkezési program támogatására többmilliárdos hitelekkel vállalt.

Ezután részletesen beszélt a fegyverkezési program végrehajtásáról, majd áttért a német közadósság kérdésére és kijelentette, hogy a külföldön elterjedt számadatok jóval felülmúlják a tényleges adósság összegét.

A kereskedelempolitikai kérdésekkel foglalkozva, a következőket mondotta:

— Mihelyt Németország hitelezői készek lesznek Németországgal karöltve elhárítani a hadikaripótlások következményeit, megnyílik a kapu, amelyen át eljuthatunk a többoldali kereskedelemhez és a szabad fizetési forgalomhoz. Az új terv sikereit legjobban néhány számadat igazolja. A kereskedelmi mérlegünk, amely 1934-ben 284 millió márka hiányt mutatott, 1936-ban 550 millió márkás, 1937-ben pedig 443 millió márkás aktív mérlegé vált.

Közölte ezután, hogy az úgynevezett új árú-adósságot két év alatt felére csökkentették.

Revolveres merénylet követtek el Stefanescu-Goangă kolozsvári egyetemi rektor ellen

A rektor súlyosan megsebesült, egy rendőrtiszt meghalt. — Hárman voltak a tettesek, akiknek sikerült elmenekülniük. — Több diákot letartóztattak. — Nagy erővel folyik a nyomozás

A nemzetnevelésügyi miniszter bezáratta a kolozsvári egyetemet

Kolozsvár, november 29. Megdöbbentő véres merénylet történt hétfőn délután Kolozsvár legforgalmasabb helyén, az Avram Iancu-utcában. Eddig még ismeretlen tettesek többször rálöttek dr. Stefanescu-Goanga Florian egyetemi tanárra, a kolozsvári tudományegyetem nagyhírné rektorára és az őt kísérő Grui Enache rendőrtisztre. A golyók találtak,

a rendőrtiszt holtan esett össze, a rektor pedig több sebből vérezve, terült el az útesten.

HOGYAN TÖRTÉNT A MERÉNYLET?

A merénylet gyorsan, szinte pillanatok alatt zajlott le, úgy, hogy a közönség először nem is tudta, hogy mi történt. Stefanescu-Goanga Grui komiszárral át akart menni az Avram Iancu utcán, amikor három fiatalember került elő, akik megálltak előttük és nyomban tüzeltek rájuk, ezután három irányban elszaladtak.

A taxiautó titokzatos útasa

A rendőrség nyomban a merénylet után megindította a nyomozást és széleskörű intézkedéseket tett a tettesek kézrekerítésére. Rendőrök és detektívek siettek az állomásra, más különimények az országutakat szállták meg és minden, a városból kifutó, vagy beérkező járművet alaposan átvizsgálták.

Az állomáson elfogtak egy fiatalembert, akinek táskájában robbanóanyagot és lázító tartalmu röpiratokat találtak.

A fiatalembert letartóztatták és azt hiszik, hogy köze van a bűntényhez. Még hétfőn éjjel több egyeztetést hallgatott előállítások a rendőrségre, akik közül számosat ott tartottak. A nyomozás egész éjszaka folyt és ennek eredményeképpen sikerült az egyik merénylet nyomába jutni. A nyomot egy sofőr szolgáltatta. Röviddel a revolverlövések elhangzása után az egyik tettes Kolozsvár főterére, a Piața Unireire rohant, ahol taxiba ült. A sofőr megkérdezte, hová hajtsan, de

az illető annyira izgatott volt, hogy nem válaszolt a kérdésre.

A sofőr többször körülhajtott vele a hatalmas térségben, majd a színház felé vette útját. Itt az ismeretlen férfi kiugrott a kocsiból és elfutott, idegességében azonban kalapját az autóban felejtette. A sofőr nyomban a rendőrségre sietett, ahol elmondotta, hogy mi történt és átadta a kalapot. A rendőrség emberei a kalapot megmutatták a diákoknak és többen a benne lévő monogramról arra következtettek, hogy

az orvosi fakultás egyik hallgatójának a tulajdona.

TÖLTÖTT REVOLVERT TALÁLTAK A MERÉNYLET SZÍNHELYÉN

A rendőrség időközben más nyomot is talált. Az Avram Iancu-ucca közelében, nem messze a merénylet színhelyétől ház van, ahol rendőri felügyelet alatt álló nők laknak. Rendőrök és detektívek razzitát tartottak a házban és az egyik nőtől a következő felvilágosítást kapták:

Hétfőn délután három óraor egy diák látogatta meg, aki régi ismerőse. A fiatalember arra kérte, hogy öt óraor ne fogadjon vendéget, mert ekkor újból visszatér hozzá. A diák 5 óraor valóban visszatért, de mert a nőnek időközben mégis akadt vendége, izgatottan eltávozott. A rendőri felügyelet alatt álló leány

pontos személyleírást adott vendégéről és a rendőrség azt hiszi, hogy rövidesen elfoghatja.

A merénylet színhelyének közelében az uccán fegyvert találtak tölténnyárral, amelyből több golyó hiányzott.

A REKTOR ÁLLAPOTA REMÉNYTELEN

A klinika, ahol a súlyosan sebesült egyetemi rektor ápolják, valóságos zarándokhely. Százával érkeznek az érdeklődők, közöttük rengeteg diák is, hogy érdeklődjenek a közbecsülésben álló és nép-

Az emberek összefutottak,

mindenki a földön fekvő vérző emberek segítségére igyekezett lenni, senki sem gondolt a merénylet üldözésére. Amikor a gyorsan előkerült mentők megvizsgálták a két embert, a rendőrtiszten már nem volt élet. A golyók több nemes szervet érintettek és a szerencsétlen ember kiszívódott. Stefanescu Goanga rektor nyomban beszállították az egyetemi klinikára, míg Grui Enache holttestét az egyetem halottsházába vitték. A klinikan az orvosok tüzetesen megvizsgálták a súlyosan sebesült rektort és szomorúan állapították meg, hogy

állapota reménytelen.

Kétszer is alkalmaztak vérátömlesztést, de a várt hatás nem következett be. Stefanescu-Goanga tanár a merénylet következtében rengeteg vért veszített, teljesen elgyöngült, úgy hogy nem is merték levegőt köztetni, hanem a ruhát darabokban, ollóval vágták le a testéről.

szertudó professzor állapota iránt. Sajnos, Stefanescu-Goanga

állapota rendkívül súlyos és az orvosok nem bíznak megmentésében.

A sok vérvesztése ellenére még hétfőn éjjel rövid időre magához tért és ekkor részletesen elmondta a merénylet történetét, majd annak a véleményének adott kifejezést, hogy a merénylet politikai bosszú műve volt.

Calinescu Armand vallás- és közoktatásügyi miniszter az éjszaka folyamán többször is felhívta telefonon a kolozsvári klinikát és dr. Pop Sándor tanártól, a klinika igazgatójától érdeklődött, a nagybeteg rektor állapota iránt. Ugyancsak sürűn hívták fel telefonon a klinikát a nagy bucarestii újságok is.

A MERÉNYLŐK NAPOKON ÁT ÁLLANDÓAN A REKTOR NYOMÁBAN VOLTAK

Kedden délelben a Rador hírszolgálati ügynökség a következő újabb jelentést közli a kolozsvári merényletről:

50.000 lei jutalom a nyomravezetőnek

A rendőri vizsgálat most már tisztázta az összes eddig ismeretlen részleteket:

Amidőn a rektor az Avram Iancu-ucca hármast számú háza felé közeledett, két emberrel találta magát szemközt. Ebben a pillanatban az állambiztonsági detektív, aki a rektort kísérte, meggyorsította lépteit és a rektor mellé sietett.

A két férfi revolvért rántott és először Grui Enache, aki holtan esett össze.

Ezután a rektorra tüzeltek. A belligyminisztérium ötven ezer lei díjat tűzött ki annak, aki felvilágosítást tud adni a tettesek kitérőre vonatkozólag. Ilyen értelemben értesítették az állambiztonsági hivatal szerveit.

A hatóságok ma reggel elrendelték a diákoktól a rektorra tüzelést. Az állambiztonsági hivatal és a katonai ügyesség az éjszaka és reggel folyamán folytatta a vizsgálatot, amelynek során a rendőrprefektúrán

többszáz egyént vettek őrizetbe.

Az első kihallgatások után mintegy nyolcvan maradtak rendőri őrizetben. Az állambiztonsági hivatal közegei két óraor elfogtak egy Uta nevű diákleányt, akinek Browningot, valamint több kompromittáló iratot találtak. A leány húga egy volt vasgárdista vezetőnek, aki egyébként a mai nap folyamán eltűnt. Valószínűnek tartják, hogy a diákleány által megadott adatok alapján újabb letartóztatások lesznek.

A FŐVÁROSI SAJTÓ MELYEN ELITELI A BŰNCSELEKMÉNYT

Valamennyi bucarestii lap nagy felháborodással ír a kolozsvári merényletről. A Viitorul

Jól bevezetett képviselők a fővárosban és vidéken, komoly cikkeket átvételét keresik. Jó referenciák és garancia. Ajánlatokat „Agilis” jelgel alatt az Administratia Ziarelor Provinciale, Bucuresti, Str. Vanator Nr. 8. továbbot.

Reggel 7 óraor, miként az orvosok megállapították, hogy a vérátömlesztések ellenére Stefanescu-Goanga rektor állapota rosszabbodott

Elvesztette eszméletét és az orvosok feladtak minden reményt megmentésére.

Reggel 8 óraor a rektor ismét magához tért és ekkor harmadikban hajtottak végre rajta vérátömlesztést. Az előző éjszaka Rusu főesperes feladta a halotti szentségeket.

A merénylet elkövetése után néhány perc múlva Kolozsvár egész rendőrsége mozgósítva volt. A kávéházakat, vendéglőket, mozgóképeszínházakat és könyvtárakat nyomban bezárták. Nemosak a belvárost, hanem a külvárosokat is átkutatják és

többszáz letartóztatást foganatosítottak.

Erdély egész területén, de különösen Kolozsvár környékén erős csendőrvizsgálatok cirkálnak, átkutatják az összes falvakat és a gyanús egyéneket letartóztatják. Miután az a feltevés, hogy a gyilkosoknak sikerült Kolozsvárt elhagyniuk, intézkedés történt, hogy

az összes szomszédos vármegyékben nyomozzanak a szökevények után,

akiknek eltűnését lehetetlenné teszik. A nyugati havasokat csendőrvizsgálatok cirkálnak, átkutatják az összes vasúti állomásokat és járási központokat. A kolozsvári vasúti állomáson letartóztatott fiatalember Cernautiba akart elutazni. Tászkájában petárdát, robbanóanyagot és légionárius nyomtatványokat találtak.

A letartóztatott megtagadott mindenféle felvilágosítást.

Szerda reggel Stefanescu-Goanga néhány percra magához tért és elmondotta, hogy a merénylet három volt és személyleírását is adott róluk. Kiderült, hogy

a merénylet több napon keresztül állandóan a rektor nyomában voltak.

A legutolsó orvosi jelentés szerint Stefanescu-Goanga rektor állapota némileg javult és most már van remény arra, hogy megmentésük. Az agyonlőtt Grui rendőrgyűnököt óriási részvét mellett fogják eltemetni.

A nemzetnevelésügyi minisztérium rendelkezése november 28-tól kezdve további intézkedésig bezárták a kolozsvári egyetem összes fakultásait.

50.000 lei jutalom a nyomravezetőnek

hosszú cikket hoz, amelynek ezt a címet adta: Néhány eltévedett gyűlöletes tette. A lap rámutat arra, hogy

a kolozsvári merénylet országszerte mély megdöbbenést váltott ki

és hangsúlyozza, hogy az ilyen merényletek mennyire távol állnak a román nép lelkétől. Azt írja a Viitorul, hogy a bűnösök el kell nyerjék méltó büntetésüket. Ismerteti a fővárosi lap, hogy Angliában, az emberi szabadság ősházájában is, halálal büntetik azokat, akik mások életére törnek.

A Semnalul megjegyzi, hogy az új alkotmány életbeléptetése óta ez az első merénylet. Tudvalegyen, — írja a lap — az 1938. februárban életbeléptetett alkotmány hasonló esetekre

halálbüntetést ír elő,

természetesen a minisztertanács jóváhagyásával.

TALÁN SIKERÜL MEGMENTENI AZ ÉLETNEK STEFANESCU-GOANGAT

Késő délutáni jelentés szerint a nagybeteg egyetemi rektor állapota változatlanul súlyos. Mindazonáltal az orvosok bizakodóbbak és általában az a vélemény, hogy ha a mai nap folyamán komplikációk nem állanak be, úgy a sebesültet sikerül megmenteni.

Községi jegyző, bankigazgató és újságíró volt Micu Banateanu, aki zsarolás miatt a vádlottak padjára került

Ez év nyarának elején a helybeli pénzügyigazgatóság Oana nevű telefonistája közölte Trattner Victor helyettes pénzügyi felügyelővel, hogy egy Dumitrescu nevű férfi Bucurestiből telefonon kereste. Trattner Victor, akinek ilyen nevű ismerőse nem volt Bucurestiben, szélhámoságot sejtett a dolog mögött és megkérte a telefonistát, ha a bucurestii férfi ismét jelentkezik, hallgassa meg őt, hogy mit akar közölni. Rövidesen azután újból jelentkezett telefonon a magát Dumitrescunak mondó férfi, aki közölte a helyettes pénzügyi felügyelővel, hogy a helybeli pénzügyigazgatóság főbb magasrangú tisztviselője ellen Bucurestiben feljelentést tettek. A feljelentések azonban Dumitrescu egyik ismerősénél vannak, aki-vel lehetne „valamit csinálni”. Trattner Victor erre azt válaszolta, hogy sem a feljelentés, sem a vizsgálata, nem ijeszt meg, mert nincs félelemre oka és letette a kagylót. Dumitrescu azonban nem tágitott és még többször jelentkezett, míg végül is Trattner jelentést tett az ügyről feletteseinek. Ezeknek utasítására azután megkezdte a tárgyalásokat az állítólagos Dumitrescuvval, aki erre közölte, hogy negyvenezer lei szükséges az ügy sima elintézésére és kérte, hogy ezt az összeget csekk formájában juttassa el hozzá. Erre a célra elküldte a megbízottját is Temesvárra. Trattner Victor a Terminus szállóban felkereste a megbízottat, de előzőleg értesítette a rendőrséget, amely azután a megbízottat elfogta. Kiderült, hogy Cocarade Ioan munkanélküli bucurestii könyvelővel azonos, megbízója pedig Micu Banateanu Ioan, aki községi jegyző, majd bankigazgató volt, végül, mint „újságíró” is szerepelt városunkban. Cocarade vallomása alapján őrizetbe vették Bucurestiben Micu-Banateanu Ioant, akit törvénybe ütköző cselekedetei miatt már régebben két évi fogházra ítélték a bíróságok. Mindkettő ellen zsarolás kísérlete miatt indult meg az eljárás. A zsarolási ügyön kívül még egy érdekes feljelentés is érkezett annak idején Micu-Banateanu Ioan ellen. A feljelentést az atoshgyei kolostor főnöke tette meg Micu Banateanu ellen, aki azzal az ígérettel, hogy kieszközli román teológusoknak a görögországi kolostorban való elhelyezését, több ezer drachmát csalt ki a görög szerzetesektől. A zsarolási ügyben tegnap volt a törvényszéki tárgyalás és az ítéletet december 7-én hirdeti ki a bíróság.

Luxusszappan amely beváltja ígérteit!

- Csodás illata örökös édesbűki megmarad és még soká érezhető a bőrön
- Dus habja enyhén kőrépülő, arcbőrzsépitő
- Olyan gazdaságos a használatban, hogy a szépségápolásnál sohasem hiányozhat



ELIDA GRAND LUXE
4 kiválószott illatban: Fougère, Special, Leven-dula, Organo Eau de Cologne

Angliában adnak otthont a németországi zsidógyermeknek

London, november 29. Ugy az angol kormány, mint a közvélemény erősen foglalkozik a németországi emigrált zsidók elhelyezésének kérdésével. Anglia hathatós támogatást kapott Hollandiától és az Egyesült Államoktól, amelyek nemcsak anyagilag és erkölcsileg álltak az angol kormány mellé, hanem megnyitják határait a Németországból menekülő és kizsárolt zsidók előtt.

Bonnet francia külügyminiszter is bekapcsolódik a munkába és a berlini, francia és holland követek már tárgyaltak a német kormánnyal, engedje meg, hogy a kívándorlók vagyonuk harminc százalékát magukkal vihessék. Ha Berlin teljesíti ezt a kívánást, úgy Franciaország, Anglia és Hollandia nagyobb zsidótömegeket hajlandó befogadni.

Angliában a canterburyi érsek és a westminsteri püspök álltak a kezdeményezés élére és a két elkelő főpap dolgozik azon, hogy addig is, amíg a menekültek letelepedhetnek, a német gyermekeket helyezték el Angliába. Mintegy

hetvenezer gyermek kapna ideiglenesen otthont Angliában, akiket több óriási baraktáborban helyeznének el és neveltetésükről angol tanárok gondoskodnának.

Uj szemétfuvarozó kocnikat helyez üzembe Temesvár városa

Temesvárott a szemétfuvarozás mai rendszere kétségtelenül hiányos. A szemetes kocnik rozogák, özönvíz előttiek. Amint haladnak potyog belőlük a szemét. Ezenkívül a szemétfuvarozás, amelynek a modern városokban már a kora délelőtti órákban vége van, nálunk még késő délután is tart. A külső városrészekben akárhány ucca van, ahová a szemetes kocsi hetenként csak egyszer, vagy kétszer jut el.

A vízmű, csatornázás, szemétfuvarozás és kéményseprés ügyeit intéző Ias nevű városi vállalat most foglalkozik a szemétfuvarozás újraszervezésével. Uj és modern szemetes kocnikat építenek, amelyekbe a háziszemetet a gyűjtők-ből az egyes házak előtt könnyebben és gyorsabban lehet beletölteni és nem történhetik meg — mint mostan — a szemét jórészenek mellészórása. Az uj szemetes kocnik utját nem fogja jelezni szeméthulladék sem, mint ma. A szemetes kocnikat szaporítják. Most tanulmányozzák a városi térkép alapján azt az uj beosztást, amely a szemetes kocnik utját gyorsítja és lehetővé teszi, hogy a szemétfuvarozást még dél-előtt befejezzék és a kocnik a város valamennyi uccájában megjelenhessenek.

Müller Zsigmond temesvári fényképész letévedt a becsület utjáról és végül felakasztotta magát

Az Universal című bucurestii lap közölte, hogy a Baneasa-parkban egy 50—60 év közti férfi felakasztotta magát és hogy a hatóságok igyekeznek személyazonosságát megállapítani. Az újságban látható volt az öngyilkos férfi képe is.

A hírt Temesvárott is sokan olvasták és a képből felismerték Müller Zsigmond volt gyár-városi fényképészt. Erről jelentést tettek a rendőrségnek, amely beidézte Müller Zsigmond rokonait, akik megerősítették, hogy az öngyilkos valóban Müller Zsigmonddal azonos. Ezt a megállapítást tudomására hozták a bucurestii rendőrségnek.

Müller Zsigmondnak évek előtt jólmenő fényképészeti műterme volt a Gyárvárosban. Kiderült azonban róla, hogy nemcsak fényképezéssel foglalkozik, hanem betörőbandát szervezett, amely irányítása mellett működött. Müller Zsigmondot emiatt ötévi szabadságvesztésre ítélték, amelyet kitöltött. Később Kolozsvárott dinárhamisításba keveredett bele. Legutóbb azzal kapcsolatban írtak róla a lapok, hogy az egyik marosvásárhelyi szállodában Brettner Jakob nevű társával együtt négy százezer leies lopást követett el. A lopás óta eltűnt és azóta az egész ország rendőrsége kereste. Úgy látszik, hogy megúnta a hajszát és véget vetett a rendes kérvágásból kisiklott életének.

Veszelmes tűz egy gyárvárosi nagykereskedő üzletében és raktárában

Temesvárott az elmúlt éjszaka két helyen tűz támadt. A gyárvárosi Stefan cel Mare-uccában kigyulladt a Kohn Adolf és Fia festékárú-nagykereskedés. A tűze a sörgyár portása lett figyelmes, aki észrevette, hogy az üzletből sűrű füst tör elő. Nyomban értesítette a tűzoltóságot és a gyorsan megkezdett

tűzoltói munka megakadályozta a nagyobb arányú pusztítást.

A sűrű és fojtó füst megnehezítette a tűzoltóság munkáját és a tűzoltóknak gázálarcokkal kellett végezni az oltást. A tűz a bejárat közelében lévő illatszertárolásban pusztított és a gyúlékony anyagok miatt attól lehetett tartani, hogy a lángok az üzletben lévő többi áru-ra is áterjednek. A tűzoltók azonban derekas munkát végeztek és alig

negyedóra alatt eloltották a tüzet.

Mar majdnem befejezték a munkát, amikor észrevették, hogy a cégnek a pincében elhelyezett raktárból is füst gomolyog. Erre behatoltak a pincébe, ahol nagyobb mennyiségű vegyszer és étér, valamint benzín volt elraktározva. A pincében is rövidesen elfojtották a lángokat úgy, hogy ott nagyobb kár nem történt. Az üzletben a festékek és egyéb áru egyrésze azonban elpusztult és a cég kárát többszázezer leire becsülik. — Tűz tört ki a hajnali órákban Kardos Pál, józsefvárosi, Fröbl-uccai falerakatában is. A gyors ol-

tási munka folytán a tűz itt nem volt nagyarányu, mert csupán egy kosár faszén égett el. A kar kétszáz lei. Mindkét tüzezt ügyében megindult a vizsgálat annak a megállapítására, hogy mi volt a tűz keletkezésének oka.

Az angol sajtó meglepéssel ír Chamberlain és Halifax lord római utazásáról

London, november 29. A kedd reggeli angol lapok hosszasan tárgyalják Chamberlain római utazásának tervét. A Times szerint az utazást sokan a legnagyobb örömmel üdvözlöik. Az angol —olasz egyezmény következtében új korszak kezdődik, amely azzal nyílik meg, hogy

Chamberlain és Halifax lord felkeresték Mussolinit.

Az angol államférfiaknak az olasz miniszterelnökkel sok kérdést kell megbeszélniük. Ezek között szerepel a spanyol, a földközintengeri és a gyarmati együttműködés kérdése. Bizonyos, hogy a spanyol kérdésben a két kormány álláspontja különböző, mert érdekeik is különbözőek, ha azonban megegyezés jöhetne létre, abból nemcsak Angliának és Olaszországnak, hanem az egész világnak is előnye származik. A Daily Herald a látogatás időpontját nem tartja kedvezőnek.

A világpolitika legnagyobb jelentősége: az angol-amerikai kereskedelmi egyezmény

A két nagy angol demokrácia ilyen erős összefogására még nem volt példa
Mit jelent a gyakorlatban a megállapodás?

London, november 30. Az Egyesült Államok és Anglia között kötött kereskedelmi szerződést az angol és az amerikai sajtó a „legnagyobb gazdasági egyezmények” nevezi, melyet valaha csak két állam egymással kötött. A megegyezés mindkét fővárosban páratlan lelkesedést váltott ki és az általános meglepedésben teljesen elsikkadnak az itt-ott felbukkanó kritikai hangok. A kritikások maguk is jobbnak tartják, hogy megfontolásaik kifejtését későbbi időpontra halasszák, nehogy egyes részletkérdések bírálatával a szerződés aláírásának világraszóló hatását csökkentse.

A MEGEGYEZÉS POLITIKAI JELENTŐSÉGE

Míg a hosszuranyult tárgyalások alatt ismételt hangoztatták, hogy a két kormány megegyezési szándékait kizárólag gazdasági szempontok irányítják, most az angol és az amerikai sajtóban is a szerződés politikai jelentőségét hangsúlyozzák. Bizonyos külföldi jelenségek megítélésében az angol és az amerikai közvélemény most teljesen egymásra talált és az ideológiai egység talán még sohasem volt erősebb a két nagy angol demokrácia között, mint ép a szerződés aláírását megelőző és követő napokban. Persze, nehéz megítélni, hogy mennyiben hatottak ki az utóbbi hetek politikai eseményei az angol-amerikai tárgyalások menetének meggyorsítására, de általános vélemény szerint a két állam megegyezési hajlandóságát jelentősen növelte a közelmúlt politikai fejlődése. Bár véletlen is lehet, hogy az angol-amerikai szerződés ép most érett meg az ünnepélyes aláírás aktusára, ezt a véletlent mindenesetre szerencsés véletlennek fogja fel a két ország közvéleménye és a sajtó itt is, ott is megragadja az alkalmat, hogy különböző jelenségek egyidejűségéből szándékosságot és tervszerűséget olvasson ki.

A washingtoni megállapodás gyökerei messze visszanyulnak a múltba egészen a balsikerű londoni gazdasági konferenciáig, ahol öt esztendővel ezelőtt megkísérelték, hogy az angol-amerikai szerződésben megnyilvánuló alapelveket jóval szélesebb keretek között valósítsák meg. Csak hogy a jószándékok megvalósulása elé ugyszólván elháritatlan akadályok tornyosultak. Angliát kötötte az ottai egyezmény, vagyis még továbbmenő célok kedvéért sem foszhatta meg testvérállamait, a dominiumokat, azoktól a gazdasági előnyöktől, melyeket a kedvezményes Empire-vámok nyújtottak számukra. Az amerikai mezőgazdasági termények konkurrenciája pedig mindenek előtt a dominiumok exportját sújtotta volna. Másrészt az amerikai gazdasági helyzet korántsem volt olyan kedvező, hogy az Egyesült Államok lemondhattak volna magas váموkkal körülbástyázott iparuk védelméről.

Lord Runciman amerikai utazása sikeresebb volt, mint prágai közvetítése, Roosevelt és Hull államtitkárral folytatott washingtoni megbeszélései jelentősen hozzájárultak a helyzet tisztázásához, úgy, hogy megbeszélései nyomán már kilátás nyílt a gyors megegyezésre. A további tárgyalások nem igazolták az optimisták reménykedéseit. Minden egyes tárgyalási szakasznál újabb nehézségek merültek fel és még két hónapja sincs annak, hogy a tárgyalások végleges megszakadásáról beszéltek és Londonban is, Washingtonban is szinte lehetetlennek látták a megegyezés létrejöttét.

A MEGEGYEZÉS

Mindenek pont az ellenkezője történt. Anglia és Amerika egyaránt belátta, hogy ugynevezett gesztusok ma már hatástalanok és csak gyakorlati eredményekkel lehet a fejlődésnek új irányt szabni. A megegyezés szövegét az utolsó pillanatig titokban tartották, nehogy egyes érdekeltségek sérelmei vagy kifogásai nyilvános vita szításával felborítsák a kétévi munkával előkészített megegyezést. Most azután, amikor november 18-án ünnepélyes keretek között aláírták Washingtonban a szerződést és a megegyezés részletei közismertté váltak, az elért eredményt Amerikában is, Nagy-Britanniában is öröndetes meglepetésnek hatott.

A részben teljesen új, részben állandósított régebbiekletű engedmények a két ország kereske-

delmi forgalmának körülbelül kétharmadrészét érintik és a szerződés kihatásai kétségtelenül igen kedvező hatást fognak gyakorolni az angol-amerikai gazdasági kapcsolatok kiépítésére, fejlesztésére és élénkítésére. A szerződés jelentősége még csak növekedett azzal, hogy ugyszólván az egész brit világbirodalmat részesévé tették. Kanada, mely elsősorban károsul az Egyesült Államoknak nyújtott koncessziók révén, bőséges kárpótlást kapott abban a külön szerződésben, melyet kivitelének fejlesztése céljából az Egyesült Államokkal egyidejűleg kötött. A többi dominiumok, bár nem kapcsolódtak közvetlenül bele a tárgyalási háromszögbe, állandó érintkezésben állottak az anyaország kormányával és miután érdekeiket védve látták, már előzetesen hozzájárulásukat adták a washingtoni egyezmény aláírásához.

A washingtoni egyezmény hatása a német kivitelre

Az Egyesült Államokkal és Nagy-Britanniával gazdasági kapcsolatban álló országok túlnyomó része a szerződésileg biztosított „legtöbb kedvezmény” elvének alapján, mely az angol-amerikai megegyezés nyomán rájuk is kiterjed, a kölcsönös vámkedvezményekben automatikusan részesülni fog és így a washingtoni egyezménynek az egész világ-gazdaságra kiterjedő befolyása lesz. Angliát illetőleg ezek az előnyök a német birodalomra is vonatkoznak, viszont az Egyesült Államokkal való vonatkozásban Németország az egyetlen állam, mely az ugynevezett feketelistán szerepel, vagyis ki van zárva a kedvezményes megállapodás által érintett országok közül. Miután az Egyesült Államok felé irányuló német kivitel már amugyis lényegesen csökkent az utolsó tizenkét hónap folyamán, az angol-amerikai megegyezésnek a német kivitelre kedvezőtlen befolyása lesz, mivel a most kialakult új helyzetben a német iparcikkek nem maradhatnak többé versenyképesek az angol produktumokkal szemben.

Bár ennek a fejlődésnek gyökerei még a múltba nyulnak vissza, lélektanilag érthető, hogy ugy angol, mint amerikai részről feltűnő erősen hangsúlyozzák ezt a mozzanatot, mely a mai helyzet tökrében erős politikai jelentőséget kap. Az angol és amerikai lapok vezércikkeiben rámutatnak arra, hogy a washingtoni egyezményből igen megszívlelésre méltó tanulságok származnak a Németbirodalom számára.

KÖLCSÖNÖS ENGEDMÉNYEK

Az Egyesült Államoknak nyújtott angol kezdemények mindenekelőtt mezőgazdasági terményekre terjednek ki. Az amerikai búzát terhelő vámot teljesen törölték, különböző zsir- és fatermékek, valamint számos gyümölcsfajta vámtételeit lényegesen csökkentették. Egyes iparcikkek, min például selyemharisnyák, borotvakészülékek, bőr-áru, írógépek, konzervek ugyancsak jóval kedvezőbb feltételek mellett lesznek importálhatók Angliába, mint eddig. Az amerikai gépkocsikat sújtó vámot bár, ami Angliát magát illeti, nem mérsékeltek, csak stabilizálták az eddigi keretek között, viszont egyes gyarmatok jelentősen megkönnyítették az amerikai autók importját. Angol részről a megegyezés legfőbb haszonélvezete az angol textilipar, mely már eddig is első helyen szerepelt az Egyesült Államok felé irányuló kivitelben. Összesen körülbelül hatszáz különböző készáru terjednek ki az Egyesült Államok által nyújtott előnyök, többek között kerékpárokról, szövőgépekre, cipőkre, papírárukra, könyvekre. Anglia egyik legfőbb kivitelű cikke a whisky, bár nem részül újabb vámköcsökentésben, a megállapodás értelmében továbbra is élvezni fogja azt az ötvenszázalékos vámleépítést, melyet az Egyesült Államok két évvel ezelőtt nyújtottak a brit szeszfőzőiparnak.

A lapok pártkülönbösg nélkül a szerződés politikai hatásait hangsúlyozzák, mivel azt remélik, hogy a gazdasági közeledés a két hatalmas világbirodalom egyéb területeken való együttműködésére is követni fogja. A megegyezést rendkívül kedvezőnek tekintik azért is, mert hozzájárul a háború után előállt helyzet egyik legnagyobb veszedelmének, az államok merev gazdasági elzárkózásának megszüntetéséhez!

A londoni „Observer”, az Astor család konzervatív vasárnapi lapja azt írja, hogy egy évvel ezelőtt még az amerikaiak félték attól, hogy esetleg Anglia politikailag kihasználja majd a készülő kereskedelmi szerződést, míg most elsősorban az Egyesült Államok közvéleménye hirdeti, hogy a kereskedelmi szerződés a szoros politikai együttműködés alapjaként tekinthető. Az angol sajtó ugyancsak e politikai együttműködés jelentőségét és szükségességét emeli ki. Így a „News Chronicle” például ezt írja:

„Még nem volt idő, amikor a két nagy angolnyelvű demokrácia összetartása és együttműködése minden szempontból fontosabb lett volna, mint napjainkban. S bár az új szerződés a kereskedelemre szorítózik, jól tudjuk, hogy a kölcsönös kereskedelmi kapcsolatok az érdekközösséget fejlesztik és kölcsönös megértést eredményeznek”.

RADIO SCHEIRICH & CO

TIMISOARA, BUL. I. C. DUCĂ No. 5. TELEFON 18-84.

A legkiválóbb világmárkás rádiókészülékek szaküzlete

Eumig

Loewe

Mende

Saba



Jászai Mari regénye



Legtöbb olvasója borzogva teszi le ezt a könyvet, mely most itt van az asztalomon: „Aram a tengeren. Jászai Mari rajeci regénye. Irta: Ráskai Ferenc”. Meg sem tudnám mondani, mi ez a könyv? Regény? Nem az. Semmiféle „műfajhoz” nem tartozik... Részben életrajzi adatok, részben lélektani fejtegetések vannak benne. Sokan azt fogják mondani: „Mirevaló ezeket a kényes dolgokat a közönség elé teregetni?” En azonban előrebocsátom, hogy helyesnek tartom ennek a könyvnek a megírását és közzétételét, mert Jászai Mari rendkívül kiváló művész volt és egyéniségét Ráskai könyve nélkül nem lehetne megismerni, még kevésbé megérteni.

Arról van szó, hogy Jászai Mari, aki mint nő, korántsem volt szent, de sem férjét, sem férfait sem szerette, ötvenhétéves korában lett először szerelmes — egy harmincéves orvosba, akivel három évig volt viszonya. Hetvenhat életévétől ez a három év volt boldog és kései szerelméről azt írta: „Ezért volt érdemes élni”.

A nagyon szemérmes emberek azt mondják, hogy ez a művésznek annyira magánügye, hogy aki erről ír, az vét a művész ellen.

Ez a nagyon szemérmes ellenvetés azonban alaptalan. Mert hiszen a művész Önlélekírásában ennél sokkal súlyosabb dolgokat is megírt önmagáról, most tehát nem eshetett rajta sérelem.

Azt is sokan fogják mondani, hogy egy ötvenhétéves asszonynak egy harmincéves emberrel való szerelmi viszonya beteg, „perverz” dolog, melyet a nyilvánosság előtt tárgyalni illel és erkölcstelen dolog. Azonban azt írja Ráskai Ferenc:

— Ha egy ötvenhétéves férfi elvesz egy harmincéves leányt, tapsol neki az egész világ. De ha egy ötvenhétéves asszony hozzámene egy harmincéves férfihez, az egész világ azt kiáltaná feléje: Pfüj!

Azaz, a világ következtelen és igazságtalan, a férfi javára és a nő rovására. Annak pedig, ami igazságtalan, erkölcsi alapja nincsen.

Jászai Mari esete azonban nem házassági, hanem szerelmi probléma, mert közte és a harmincéves férfi között házasságról nem is volt szó.

A szerelmi problémát pedig úgy nézem, hogyha nem tartom nevelésnek az ötvenhétéves férfi szerelmét, akkor nem tarthatom nevelésnek az ötvenhétéves nő szerelmét sem. Hol van az megírva, hogy életének negyvenedik, ötvenedik vagy hatvanadik éve után a nőnek nem lehet vagy nem szabad szerelmesnek lennie?

A világ nem úgy van berendezve, hogy csak az lehet szerelmes, aki szép és üde. A szépség és üdeség elmulhatik és a szerelem mégis megmaradhat, sőt az is megtörténik, hogy a nő vagy a férfi csak akkor lesz szerelmes, amikor szépsége és üdesége már elmúlt. Ha ilyen esetet látok, mindenesetre részvétet érzek, de nevelésnek vonást nem bírok felfedezni az ilyen dolgokban.

Az emberi életben semmi sem olyan titokzatos, mint a szerelem; ez az érzelmeket tanulmányozni, de azt hiszen, sohasem lehet kitanulni. A szerelemnek mindenesetre lényeges része a vágy, mert aki nem vágyakozik valakire, az nem szerelmes az illetőbe. Azonban a vágy bár elengedhetetlen, de nem legfőbb része a szerelemnek. A szerelem sohasem a megkiváncsolt kezdődik és ahol a vágy beteljesedése után könnyű lép fel, ott sohasem volt szerelem. A szerelem legfontosabb alkotó elemei nem testek, hanem lelkek, melyekhez csak később csatlakozik a vágy, — esetleg már az első találkozásnál, esetleg csak a harmadiknál vagy ötödiknél. Ez a fejlődési folyamat megfordított sorrendben sohasem fejlődik ideális szerelemmé.

Az okos megismerést nagyon nehezíti az a körülmény, hogy a szerelem egyike az élet legritkább tünetéinek. Nemcsak az állatvilágban nincsen szerelem, hanem az emberi nem fenntartása is túlnyomó részben szerelem nélkül történik, mert a fajfenntartási ösztön megnyilatkozása és kielégülése nem tévesztendő össze a szerelemmel. Talán tízezer ember közül egy ismeri meg a szerelemet és tízezer ember közül legalább ötezernek még csak eszébe sem jut, hogy a maga ösztönét fantáziájával, vagy hazugságával a szerelem mezébe öltöztesse; nagyon optimista vagyok, ha azt mondom, hogy minden második ember képzeli magáról, hogy szerelmes. Ugy a házasságban, mint a házasságon kívül a csak vágyból álló, tehát nem valódi szerelem, hazug idealizálására irányuló törekvéssel gyakran találkozunk; néha „a világra való tekintettel” teremtik meg a szerelem látszatát, legtöbbször azonban az ember önmagát átálja a valódi szerelem utánzásával, hogy lelkiismeretét megnyugtassa.

Az ötvenhétéves Jászai harmincéves szeretőjéről ezt írta:

— Ha nem volna tetőtől-talpig tudás és zene, egy percig se érdekelné.

Bizonyos, hogy ez nem volt igaz; de nem tudom, hogy a művész ezzel csak önmagát ámitotta-e, vagy csak az utókor előtt akarta a dolgot idealizálni? Sem az orvostudományhoz, sem a zenéhez nem értett annyira, hogy a tudás és zene, több mint negyven év óta tartó erősen érzéki élet után, szerelmet ébreszthetett volna benne. A férfiakat eleinte túrtte, később maga is kereste, de mind csak epizód-alak volt élete regényében; jöttek és elmentek anélkül, hogy a művész lelkét megközelítették volna és abban valami nyomot hagytak volna. A sok epizód-alak után a huszonhét évvel fiatalabb orvos volt az első és utolsó „hosszserelmes”. Hogy miért éppen ő? Nem tudom; Jászai maga sem tudta megmondani. De minden jel arra vall, hogy ez a vérszón részéről valóban szerelmes volt, — természetesen az első és természetesen az utolsó, mert az ember csak egyszer születik, csak egyszer hal meg és csak egyszer lesz igazán szerelmes, — a szerelem éppen úgy nem ismétlődik mint a születés és a halál.

Ráskai könyvének lélektani szempontból fontos adataiból megdöbbenve eszmélek rá arra a tényre, hogy a szerelem lélektani erkölcsi eszmáinkkel nincsenek mindig összhangban. Jászai nagyon jól tudta, hogy az a harmincéves fiatal ember öt lépten-nyomon megcsalja. Bizonyosan féltékeny is volt, mert minduntalan lesekedett, de szeretőjének majdnem mindennapi hűtlensége a művész szerelemének tüzet egy tízed fokkal sem hűtötte le, sőt nem tudunk még arról sem, hogy valaha szemrehányást tett volna a fiatal dokornak. En azt nem tudom megmagyarázni. A féltékenység iszonyú fájdalom és ez a fájdalom talán azért túrtte aránylag könnyen, mert pillanatra sem feledte, hogy már ráncos az arca, petyhüdt a bőre, egy régi műtét óta hiányzott a fél keble és nem volt szép még fiatal korában sem, — lemérte mindket-

Női kabátszövetek, divat-, téli- és vászonárúk, selymek estélyi ruhákhoz új minták és dús választék

Klein es Frank

TEMESVÁR, Belváros, Lonovics-uca

tőjüket s a mérleg még a fiatal ember csapodársága mellett is őt, a nőt tüntette fel nyertesnek.

Akik pedig mindezeket megbotránkoznak, azoknak azt mondom: Jászai Mari nagy művész volt és aki művész, az nem lehet fából, annak husból és vérből kell lennie, mert nem könyvből tanult, vagy elképzelt, hanem csak átélte érzelmek után lehet a világra az érzelmek nagy skálájával hatni. Tessék elhinni: az erkölcsi igazságon nem esik nagy sérelem, mert a zseniális művész meg is szenved büncéért... Albani bíbornok-püspöke és az egész Vatikán nagyon jól tudja, hogy Liszt Ferencnek hercegnőktől egészen kis énekesnőig mily sok viszonya volt s a nagy művészt a „kisebb rendek” feladásával mégis beöltöztette az abbéverendába, nem a reneszánsz erkölcsök világába, hanem „tegnap”, a 19-ik század második felében. Ha Jászai Marinkat erkölcsbírja lenni nem kívánok, senki se esodálkozzék rajta. Ráskai Ferencnek azonban mindenesetre hálás vagyok, hogy könyvével közelebb juttatott egy nagyon érdekes női lélek megismeréséhez.

Fényes külsőségek között ünneplik meg az egyesülés huszadik évfordulóját

BUCURESTI, november 29. Csütörtökön, december elsején lesz huszadik évfordulója az ország tartományoknak az anyaországgal való egyesülésének. A kormány elhatározta, hogy ezt az évfordulót fényes külsőségek mellett fogják megünnepelni. Az ország valamennyi településében istentiszteletet tartanak és ezek időpontját az illetékes helytartók fogják megállapítani. A nevezetnevelésügyi minisztérium már elkészítette

a kulturális ünnepek programját. Bucurestiben a patriarchatusi székesegyházban délelőtt 11 órakor Te Deum lesz, amelyen a kormány valamennyi tagja Miron Cristea dr. pátriárka-miniszterelnökkel az élen, a koronatanácsosok, a törvényhozó testület elnökei és a magas méltóságok vesznek részt. A közhatalok szünetet tartanak.

Franciaország általános sztrájk előtt

Daladier miniszterelnök erős küzdelme a munkabeszüntetések ellen

Páris, november 29. Franciaországban rendkívül válságosra fordult a helyzet, mert a munkásszervezetek november 30-ra általános sztrájkot rendeltek el és

a kormány minden erővel meg akarja akadályozni az egész ország életét megbénító munkabeszüntetést.

A munkásokon kívül a posta, távírda és telefon alkalmazottak országos szövetsége is felhívta tagjait, hogy szerdán ne dolgozzanak és

hagyják figyelmen kívül a postaügyi miniszter intő figyelmeztetését.

A színészek és zenészek szindikátusa szintén felhívta a kötelekét tartozókat, hogy csatlakozzanak az általános sztrájkhoz. Amennyiben a parancsnak engedelmessékednek, úgy szerdán egyetlen színházban, moziiban, mulatóban és rádióban nem lesz előadás, sőt nem működhetnek a kávéházi, éttermi és más nyilvános helyiségekben a zenekarok sem.

A munkásokkal ellentétben a vasutasok nem állanak fel, mert a kormány azzal fenyegette meg a vasutasokat, hogy sztrájk esetén militarizálja a vasutakat és minden alkalmazottat katonai szolgálatra rendel be. A vasutas szövetség válaszul erre felhívta tagjait, hogy engedelmessékedjenek a katonai behívó parancsnak, de utasította őket, hogy tanúsítsanak passzív rezisztenciát.

— Foglaltok el helyetteket az összes szolgálati ágakban, — szól az utasítás, — de legyetek süketek és némák.

Ne halljátok meg a parancsokat és ne válaszoljatok a hozzátok intézett kérdésekre.

A vasutasok között különben nem egységes a felfogás, mert míg az általános vasutas szö-

vetség passzív rezisztenciára adott parancsot, addig az elzási vasutasok szervezete úgy rendelkezett, hogy tagjai lassák el rendezen a munkát. Páris város tisztviselői és alkalmazottai szintén nem csatlakoztak a mozgalomhoz, mert az ellentétben áll Páris városának érdekeivel. Ugyancsak tovább dolgoznak a párisi kereskedelmi alkalmazottak is, míg a tanítók és tanárok bejelentették, hogy szerdán nem tanítanak.

Daladier miniszterelnök erősen igyekszik megőrizni a rendet és biztosítani az élet zavartalan menetét. A miniszterelnökség körtáviratot intézett a prefektusokhoz, amelyben közli, hogy a köztisztviselők sztrájkhoz való csatlakozása súlyos mulasztást képez és mindazok,

akik szerdán nem jelennek meg hivatalukban, elvesztik állásukat.

Minden hivatalfőnöknek össze kell állítania azoknak a köztisztviselőknek a névsorát, akik megtagadták köteleességük teljesítését és ezeket a névsorokat haladéktalanul fel kell terjeszteni a helyigminiszteriumba. A kormány erősen intézkedésére vall az is, hogy a párisi földalatti vasutakat rekviráltnak jelentette ki, ami azt jelenti, hogy ez az üzem militarizáltnak tekintendő és alkalmazottai katonai fennhatóság alá kerültek.

Súlyosbítja a helyzetet, hogy szerdán Franciaország hírszolgálat nélkül marad, mert a nyomdai munkások szervezete, kimondotta, hogy kedd estétől szerdá estig tagjai nem dolgoznak.

Daladier miniszterelnök helyzete rendkívül válságos, mert a sztrájkoknak tulajdonképpen politikai jellege van és a munkáságnak az a célja, hogy megbuktassa a kormányt és újból megteremtse a népprontot, amely szembe helyezkedik a müncheni egyezmény szellemével.

= HIREK =

ELŐFIZETÉSI ÁRAK BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A piros köröm

Irtó: HUNYADY SÁNDOR

Jól tudom, hogy a divatot nem diktálhatom, csak személyes érzéseimet fejezem ki ezzel: utálom, a pirosra festett női körmet. Nem erkölcsei okokból haragszom rá, mintha bínnék tantomám a kozmetikát, hanem, mert csunyának találok a legtöbbszörben.

A női körömnél a természetből gyönyörű szín van. Gyöngéd rózsaszín, mint egy gyöngygyaluló belseje. Ezt az eredeti színt befesteni a gyári cinóber, vagy a karmín valamelyik változatára, nézetem szerint olyan ostobaság, mintha a hajnalpírt udniánk oda egy fodrásznak, kozmetikusnak vagy színházi dekoratörnek, hogy csináljon vele valamit, mert ugy, ahogy az Isten megteremtette, már nem felel meg a divat igényeinek.

Es veszélyes kísérlet is ez a piros köröm. Akik horadják, nem is sejtik, milyen veszélyes. Néha, nagyritkán akad olyan excentrikus kölséjű szépség, akinek illik, alighanra egyéniségének furcsa vadágát. De ha csak egy kicsit szimpla, vagy pláne csunya nő, már ordít róla a cinóber köröm: „Nézz ide, milyen ronda vagyok!” Ha a kéz, amely viseli, csak egy kicsit kurta, tömpe plebejus, már bóg róla a piros köröm: „Ide figyelj, milyen ordináris vagyok!” Az idős nő szánandóvá teszi a festett köröm. A nem tökéletesen ápolót nő pedig valóság-gal szemnyessé belyegzi. A kövéládon néha római aszonyok látok, kövérek, a szemöldökük ki van lépve, hártját tartó kezükön aludt vérszínűre lakkozva a köröm. Tudom, némelyiknek az élete nehéz és örömtelen. Embertelen, mélyen sajnálom őket, de nem tehetek róla, a gyomrom fölfordul, kozmák borjupörköltnek a szagát érzem, ha a kezükre nézek.

Rendben van. Fesse meg a körmet egy indiai kígyótancosnő, vagy egy demónus, akinek kényere a kozmetikája. Di minék a piros köröm egy nagy venkhatóos polgár asszonyon, aki egyébként olyan közönséges, mint a sárgarépa? — Ez ugyanolyan hatásköri zavar, mintha a kígyótancosnő barhet alsóruhában jelenne meg reflektor sugárkörében.

Ismétlem — veszélyes divat ez, azombóivul az eredeti nem is túlságosan dicsélteljes.

Harsányi Zsóttól hallottam, tehát nagyon megbízható adat, hogy a piros köröm divatját Amerikában csinálták nyugod, nyolcad és tizenkettedik századok, akiknek a bőre már ideálisan fehér és a hajuk hibátlanul simaszál, hogy elfedjék a festékel körökön az áruló, lila villanást. Mert a néger eredetű legtöbbször a köröm mutatja meg.

Mély biztellettel hajlok meg a dekoratív ötlet előtt, amelynek ilyen gyökerei alanya van. A kinterone okosan cselekszik, ha pirosra festi a körmet, amely lila.

De náttuk nincsenek négerék. És a nők jól tudják, ha előbb százszor megfontolják, mielőtt vérpirosra festik a körmüket, — különösen, ha a kezük csunya.

— **IDŐJÓSLAT:** Csökkenő légnyomás, felhősödés, keleti és északkeleti szél, a hőmérséklet lényegtelen csökkenése várható. Az ország déli részében kisebb esők.

— **Református istentisztelet Dettán.** December 4-én, vasárnap délután, Nits István újkisodai református lelkes istentiszteletet tart Dettán, az evangélikus kápolnában, az ottani és környékbeli reformátusok számára.

November 30
Szerda
András

November 30-án ünnepli meg a kereszténység András apostol emlékét. András testvére volt Simon Péter apostolnak. Nagy térítési munkát végzett és megalapította a bizánci egyházat. Vértanuhálált halt. Ferdén álló keresztre feszítették, amelyet róla András-keresztnek neveznek. András apostolt évszázadok előtt Oroszország védszentjéül választotta. Nagy Péter cár és Erzsébet cárnó uralkodása alatt bocsátották forgalomba az aranyból készült András-pénzeket, amelyek András apostol képe volt látható.

1625. november 30-án született az ungvyei Radvánc Gyöngyösi István költő, Gyöngyösi János eperjesi gazdag prókator fia. Előbb táblabíró volt Gömörben, majd Wesselényi nádor titkára lett Murányvárbán. Éveket töltött a murányi várban és ott írta meg a Marssal társalkodó Murányi Vénus című verses munkáját, amelyben Wesselényi Ferenc nádor és Szécsi Mária szerelmét énekelte meg. Verses krónikáinak száma igen nagy. Munkái annak idején kedvelt olvasmányok voltak. Későbbi éveiben Gyöngyösi István az Andrassy-család jogtanácsosa lett. 1704. szeptemberében halt meg a gömörmegei Cseinekben.

(—) **Egyházi összjövetelekhez nem szükséges hatósági engedély.** A gyulafehérvári püspöki iroda beadványi intézett a marosi helytartósághoz és kérte annak a rendelkezésnek a megszüntetését, amely szerint egyházi összjövetelek és gyűlések megtartására hatósági engedélyre van szükség. A marosi királyi helytartó erre 4224—1938. szám alatt határozatot hozott, amelyben utasította a közigazgatási és közbiztonsági hatóságokat, hogy tartsák be a 6. hadtest parancsnokságának rendelkezését, amelynek értelmében a törvényesen elismert egyházak összjövetelei semminemű hatósági engedélytől nem függenek. Ezek a rendelkezések vonatkoznak a Mária-egyesületekre is, ha azok egyházi felügyelet alatt tartják megbeszéléseiket.

(—) **Elkészült mesterkönyvek.** A munkakamarában az utóbbi napokban hétszáz új mesterkönyv készült el. Ezeknek jegyzékét az érdekelte iparosok a Déli Hírlap kiadóhivatalában megtekinthetik.

Szereteadományokat gyűjt a Patronázs Egyesület

A temesvári ítéltábla mellett működő Patronázs-Egyesület vezetősége megbízta a különböző jöteknysági- és növegyetek vezetőségében helyet foglaló hölgyeket, így dr. Dragan Hildát, dr. Wulff Hildegardot, dr. Frecot Istvánnét, dr. Baltescu Ioannét, Dimitrescu Emilnét, dr. Coste Iulionét, dr. Cioban Pompilnét, dr. Mercea Victornét, Kiss Károlynét, Teodorescu Constantinét, Drexler Miksánét, dr. Polacsek Arminnét és Gellert Ferencnét, hogy a város területén a Patronázs-Egyesület nevelő intézete számára szereteadományokat gyűjtsenek. A Patronázs Egyesület ezúton is kéri városunk közönségét, hogy az intézetben elhelyezett gyermekek számára élelmiszereket, ruha- és fehérneműt adományozzon. Az adományokért az egyesület vezetőse már előre is köszönetét fejezi ki.

(—) **Molin Virgil Temesvárot.** Molin Virgil, a munkakamarák országos szövetségének elnöke és a vidéki hírlapírók országos egyesületének főtitkára, egy napig városunkban tartózkodott. Molin Virgil meglátogatta a munkakamarát, amelynek vezetőségével megbeszélést folytatott. Hivatalos ügyeinek elintézése után meglátogatott több újságíró, majd visszatért a fővárosba.

(—) **Dragalina tábornok ünneplése.** A határvidékiek egyesülete, amelynek elnöke Domasntanu Gheorghe nyugalmazott tábornok és Table Nicolae dr. városi főjegyző, legközelebb vacsorát rendez Dragalina Cornel tábornok, hadosztályparancsnok tiszteletére. Dragalina Cornel tábornok fia a hős Dragalina Ion tábornoknak, aki tudvalevőleg egy ismert karánsebesi határvidéki család sarja volt.

(—) **Iorga Teodor főszerkesztő Temesvárott.** Iorga Teodor, a sajtó- és propagandaminisztérium főszerkesztője, jelenleg Temesvárott tartózkodik. Iorga főszerkesztő temesvári tartózkodása informatív jellegű és érintkezésbe lép az itteni újságírókkal. Evek előtt városunkban tagja volt a Vestul szerkesztőségének, majd az egyik fővárosi laphoz került. A sajtó- és propagandaminisztérium megalakításakor kinevezték a sajtóközlemények főszerkesztőjévé. A kiváló újságíró nagy megbecsülésnek örvend, amelyre tehetségével és kartársi együttérzésével teljesen rászolgál.

SCALA

December 1-én, csütörtökön, ünnepélyes premier! A „Maskarádé” és „Epizodé” után elkészült a 3-ik világláger, H. Sudermann regénye,

Zarah Leander Hazatérés

LEO SLEZAK, PAUL HÖRBIGER, GEORG ALEXANDER-rel a főszerepben. Az év leg-tökéletesebb, németül beszélő filmje! — Kedvezményes- és szabadjegyek érvénytelenek!

Ma, szerdán

ROSALIE

(—) **Csütörtökön közhivatali szünet.** Csütörtökön, december elején, az összes közhivatalokban szünetel a munka. Ugyanaz nap az iskolákban nincsen előadás.

(—) **Halálos szerencsétlenség a malomban.** Hutzu Antal mutnokszabadiai gazdalkodó búzát vitt örölni a községi malomba. A vigyázatlan gazda túl közel merészkedett a hajtókerékhez, a melynek szíja elkapta és a kerek közé rántotta. A szerencsétlen gazda meghalt.

(—) **A Déli Hírlap szegényalpjára Bernhardt Gyula olvasónk húsz leit adományozott.**

(—) **Felesleges közbenjárás.** Gyakran előfordul, hogy különböző kérvények elintézése érdekében a község részéről igyekeznek a helytartósági hivatalokban közbenjárni, amivel a munka rendes folyását hátráltatják. Marta Alexandru dr. királyi helytartó és Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár hetenkint kétszer, és pedig kedden és pénteken, tizenegy óráig kezdve fogadják a közönséget. Amennyiben valakinek sürgős ügye van és annak állásáról felvilágosítást kíván, azt a helytartóság kapubejárataiból nyíló kérvényezési hivatalban bármikor megkaphatja.

(—) **Temetés.** Hirsch Simonnak, a Zsidó Nemzeti Alap elhunyt temesvári főtitkárának temetése ma, szerdán, délután három órakor megy végbe a temesvári zsidó temető halottas csarnokából.

(—) **Megalakult a nyomdászok céhe.** A temesvári nyomdászok Todorescu Vasile elnöke alatt rendkívül közgyűlést tartottak, amelyen kimondták céhük megalakítását. A közgyűlésen Aradról jelen volt Vostinar Gheorghe, aki bejelentette, hogy az Aradi munkásság, mint a helytartóság területén működő nyomdászok, külön alosztálya alakul meg. Azután ismertették a céhtörvényt, majd megválasztották a céhvezetőseket. Elnök Todorescu Vasile, alelnök Olarovitsi Árpád, titkár Crostescu Iosif, pénztáros Engelmann Fülöp, könyvtáros Gáspár Antal, munkáshelyező Rozgan Mihai.

(—) **Rádiót 15 havi részletre a „PHILIPS RÁDIÓSZALÓN”-ban lehet kapni.**

(—) **Megrúgta a ló.** Balu Lazar 72 éves gazdalkodót tegnap délután megrúgta a ló. A rugás a földmíves jobb lábát érte, amely eltört. A mentők kórházba szállították.

(—) **SZÜLETESEK.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Vidics Rozália, Leifer Anna, Belezna Márta, Hinkel Péter, Mollinger Gáspár, Király Eszter Etelka, Friedmann Tibor.

(—) **Mikulás est Újkisodán.** Az újkisodai református nőszövetség december 4-én, vasárnap délután és este a Gogner-féle vendéglőben (III. és IV. ucca sarkán), jótékonycélu Mikulás-ünnepélyt rendez. Tea, virsli, sorsolások, tréfás ajándékozások stb. szolgálgják a közönség kedélyes szórakozását. Kérlik a közönség szíves pártfogását.

(—) **Ráomlott a föld.** Marcu Petre 23 éves fiatalember a Sági-út közelében egy gödröt ásott. Munka közben a gödör egyik fala beomlott és maga alá temette Marcut, aki súlyos belső sérüléseket szenvedett. A mentők kórházba vitték.

Árverés a zálogházban

Színhely: a zálogház. Idő: délután. Cselekmény: lejárt és ki nem váltott ékszerrel árverés. Szereplők: közjegyző, a zálogház tisztviselői lázra, ékszerész, néhány olcsó karácsonyi ajándékra pályázó polgár. Nézők: sokan, akik a helyiség elkerült részét zsujfolásig töltik meg.

Az árverési csannokok falalapácsát, ceruza helyettesíti. Elzsel kopognak, amikor egy-egy tárgy árverezésének vége. Ez a kopogás olyan szomorúan hangzik, mint a temetési harang hangja. Hej, de sok szegény ember borúta a zálogházba jobb időkből származó ékszerét és vitte haza kenyérré, orvosságra, vagy házbérré a szerény összegét, amelyet kölcsön kapott. Aztán multak a hónapok és amikor a zálogcédula lejárt, nem volt pénz kiváltásra, de még arra sem, hogy kamatot fizessen és céduláját meghosszabbítsa. Ilyen zálogházi árverési napokban odahaza sokan gondolhatnak könyvek között arra, hogy valamely kedves emlékeiket eladják most és soha többé nem látják. Mások eljönnél, a nézők közé állnak és mohó szemmel figyelik, mikor kerül lejárt zálogtárgyukra a sor. Még egyszer látni akarják és hallani, hogy köznyös emberek mennyit adnak érte.

Egymásután árvereznek el arany és ezüst karókat, férfi és nő órákat, gyűrűket, fülbevalókat és egyébeket. A kiküldési ár rendszerint olcsó. A kölcsönadott tiszteleg hozzácsapják a hátulra a kamatot és némi költséget. Az értékesebb holmikra az ékszerész árvereznek. Csak a szegényebb tárgyakat engedik át másoknak, magánosan. Ezek után tíz leleket írnak egymásra és nagyon vigyáznak, hogy ne menjenek magásra. Sok tárgy nem kell senkinek. Egy dublé női karókat négyezer forintért le kellett venni. Nem akadt vevő. Négyezerre szállították le a kiküldési árat, így sem kellett.

Három napig tart ez a szomorú árverés, három napos temetése jobb napoknak, boldog emlékeknek. k. e.

— Borzalmas bányaszerencsétlenség. Breszlauból jelentik: A sziléziai Waldenburiban bányaszerencsétlenség történt. Egy akna összeomlott és 22 munkást félve eltemetett. Eddig kilenc holttestet hozták a felszínre, de attól tartanak, hogy a többi 13 munkást sem lehet megmenteni. A szerencsétlenséget rövidzárlat idézte elő.

— Kemál Ataturk végrendeletében minden vagyonát pártjára hagyta. Ankarából jelentik: Ataturk volt köztársasági elnök végrendeletét az ankarai törvényszéknek hétfőn nyitották fel. Az elhunyt köztársasági elnök minden vagyonát pártjára hagyta azzal a kikötéssel, hogy fogadott leányainak életfogytiglani támogatást nyújtsanak. A hátrahagyott vagyon jóvedelmének egy részét Ismet Inonu gyermekeinek tanítására kell fordítani.

— PÍROV LONDONBA ÉS PÁRISBA UTAZIK. Rómából jelentik: Pirov délafrikai hadügyminiszter, aki tudvalevőleg megbízást foglaltatott Rómában Mussolini miniszterelnökkel és Ciano gróf külügyminiszterrel, kedden délelőtt utazott el az olasz fővárosból. Az éjszakát Pirov Milánóban tölti és szerdán folytatja útját Brüsszelbe, ahonnan tovább utazik Párisba és Londonba.

(—) Kilenced ájtatosság a székesegyházban. Szeplőtelen fogantatás nagy ünnepek előkészítéséül a Dóm-templomban kilenced ájtatosságot tartanak. Minden reggel 9 órakor szentmise van szentrozsafüzérel, utána pedig a hívek a lóretói litániát imádkozzák.

— ZÜRICH TÖZSZEZÁRLAT. Páris: 11.43, London: 20.50.25, Newyork 4.40.25, Milánó: 23.18, Amszterdam: 239.75, Berlin: 176.62, Prága: 15.05, Varsó: 83.

(—) Feljelentés a pincérszervezet vezetője ellen. A pincérek ügy csoportja Mihalovics István dr. ügyvéd útján feljelentést adott be a vendégipari munkások szindikátusának jelenlegi vezetője ellen, amelyet különböző szabálytalansággal vádol. A vádpontok közé tartozik, hogy egyes vezetőségi tagokat nem hívták meg az ülésekre, a közgyűlést titokban tartották meg, a munkanélküli segélyeket nem fizették, stb. A feljelentők az ügyességtől az egész ügyvitel felülvizsgálatát kérik.

Mozi

MŰSOR

SZERDA, NOVEMBER 30.

APOLLÓ: Korallhercegnő (német film).
CAPITOL: Hollandi kislány (francia film).
SCALA: Rosalie (német film).
RIVOLI: Leláncolt szenvedély (német film).

Karácsonyi kirándulások utlevél nélkül

PÁRIS — AZUROK — OLASZORSZÁG
NÉMETORSZÁG (utlevéllel)

EUROPA UTAZÁSI IRODA

BANCA CENTRALA, Strada Alba-Iulia 1. Timisoara

BIRDEV, Strada I. C. Bratianu Timisoara

EUROPA, Strada Regele Ferdinand 8. Lugoj

LEGUJABB

Stefanescu-Goangă rektor túl van az életveszélyen

Kolozsvár, november 29. Délben újabb orvosi konziliumot tartottak Stefanescu-Goangă rektor ágyánál és megállapították, hogy a három golyó egyike sem érintette — mint azelőtt vélték, — a sebesült tüdejét. Reggel a rektor állapotára még rendkívül súlyos volt, amidőn azonban a golyókat eltávolították, jelentős könnyeb-

bülés állt be Stefanescu-Goangă állapotában. A délután folyamán az orvosok derültek voltak és kijelentették, hogy a rektor túl van a veszélyen.

A merénnyel kapcsolatban több diáklányt letartóztattak és remélik, hogy rövid időn belül kézrekerítik a merénylőket.

Roosevelt nem vállalja ismét az Egyesült Államok elnökségét

Newyork, november 29. A Newyork Herald úgy értesül, hogy Roosevelt elnök 1940-ben nem akarja magát többé jelöltetni az elnökválasztásra. A lap szerint Roosevelt kijelentette, hogy utódjául Harry L. Hopkins-et fogja ajánlani, aki jelenleg a közmunkaügyi hivatal vezetője.

A szárazföldi haderő, a tengeri és a légi flotta 161 magasrangú tisztjéből szaktanácsot

alakított a kormány, hogy Roosevelt ipari programjának a nemzetvédelemre vonatkozó ipari részét a megvalósításra segítsék. Ez a bizottság teremt elő a fegyverkezési iparhoz szükséges nyersanyagokat és dolgozza ki a tervet, amelynek alapján, háború esetén, megtörténhetik a magángazdálkodás mozgósítása.

Schuschnigg nem fogadta el a szabadlábrahelyezést

Nem hagyja el a fogházat, míg hívei fogva vannak

London, november 29. A Times jelenti Bécsből, hogy Hitler kancellár állítólag szombaton este Bécsbe érkezett, ahonnan tovább utazott. A lap szerint Hitler felajánlotta Schuschnigg volt kancellárnak, hogy szabadlábra helyezik felesé-

gével és fiával együtt, de Schuschnigg visszautasította ezt az ajánlatot és kijelentette, hogy csak akkor fogadja azt el, ha valamennyi volt munkatársát is szabadon bocsátják.

Katonai szolgálatra hívták be a francia közalkalmazottakat

Uzemi megszállásokra és uccai tüntetésekre nem kerülhet sor a szerdai sztrájk alatt

Páris, november 29. A francia közvéleményt nagy izgalomban tartja a szerdára tervezett általános sztrájk. A lapok nagy része a munkásszövetség és a kormány között megindult nagy harcban a kormány mellett foglalnak állást. A kormány újabb intézkedéseket hozott. Daladier miniszterelnök távirati úton közölte valamennyi megye prefektusával, hogy a kormány elvárja minden tisztviselőtől, hogy kötelességét hűen és pontosan fogja teljesíteni.

A munkásszövetség nyílt levelet intézett a miniszterelnökhez, amelyben hangsúlyozta, hogy a sztrájknak semmiféle politikai jellege nem lesz, a mozgalmat rendben kívánják lefolytatni és a szervezetek gondoskodnak arról, hogy sem üzemi megszállásokra, sem pedig uccai tüntetésekre ne kerüljön sor.

Kedden délelőtt 11 órakor az előjáróságokon és a közhivatalokban hirdményeket függesztettek ki, amely a közalkalmazottakat katonai szolgálatra hívja be.

A FRANCIA SAJTÓ A SZERDAI SZTRÁJK KUDARCÁRA SZÁMIT

A francia fővárost az általános sztrájk előestéjén nyomott hangulat uralja. A közvélemény érzi, hogy a kormány és a munkásszerveze-

tek küszöbön álló erőpróbája csupán csak egyetlen mozzanata annak a nagy társadalmi válságnak, amely az országot évek óta küll és belpolitikai téren egyaránt két egymással szemben álló táborra szakítja. A békes megoldás híveinek száma egyre növekszik. A mai napon különben tovább folytak a békítő kísérletek. A miniszterelnök azonban továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy a munkásszervezetek a tárgyalások megkezdése előtt vonják vissza a sztrájknyilatkozatot.

A sajtó valószínűnek tartja, hogy a szerdai sztrájk nem lesz általános.

Az Intranszeant úgy véli, hogy legfeljebb a munkásság 35 százaléka fogja beszüntetni a munkát. Egyes lapok szerint a munkabeszüntetés 50 százalékos lesz. A tőzsde forgalma normális volt,

az értékek általában emelkedtek és a frank javult.

A Temps szerint a tőzsde bízik abban, hogy a kormány erélyes fellépése megtisztítja a politikai légkört. A tőzsde köreiben kétségtelennek tartják, hogy a sztrájk kudarcra fog járni.

= KÖZGAZDASÁG =

A vagyonbukott felesége vagyonának egyrészét is a csődvagyonba leltározzák

Az új kereskedelmi törvénynek a csődeljárásra vonatkozó érdekesebb intézkedései
Nem lesz csődömgondnok, takarékoskodnak a csődhitelezők javára

Nem volt a kereskedelmi jogban olyan terület, amelyet többet kifogásoltak volna, mint a csődeljárást. Az új kereskedelmi törvény a 688. szakasztól kezdve 192 szakaszon át foglalkozik a csődeljárással, tehát még bővebben, mint az Erdélyben jelenleg még életbenlevő csődtörvény. A panasz főleg az volt, hogy a csődömgondnokok költségei a csődvagyonra felemésztek, főleg a magas ügyvédi díjak folytán. Azért az új törvény

nem ismeri a csődömgondnok intézményét,

hanem a csődeljárás vezetését a csődbiztos kezébe helyezi el, akinek sokkal hatályosabb jogai lesznek, mint a csődömgondnoké. Hiányzik a csőd új rendszeréből

a csődválasztmány intézménye is,

ehelyett a „hitelezők gyűlése” képezi a csődbiztos tanácsadó szervét. A csődbiztos állapítja meg az aktívát, tehát az üzleti vagyon értékesítési módját és erre a célra vagyon-gondnokot nevezhet ki, — aki ügyvéd is lehet, — de munkadíját előre megállapítja. Az új törvény szerint a csődbiztos ugy is intézkedhetik, hogy

a vagyongondnok folytassa az üzletet,

mindaddig, amíg az aktívák felszámolása meg nem történik. Ilyen esetekben a vagyongondnok csak az üzlet folytatásához szigorúan szükséges összegeket tarthatja vissza, ellenben a felszámolás eredményeképpen maradó összeget bírót létbe tartozik helyezni.

Minden negyedévben összeülnek a hitelezők,

hogy a vagyongondnok jelentését meghallgassák és az üzlet további vezetéséről döntsenek. Az ilyen cégek tartoznak a levelezésben, cégtáblán feltüntetni: „Az üzletet folytató csődömgondnok.”

Valószínű, hogy a gyakorlatban a csődök javarésztében a hitelezők az üzlet folytatását fogják választani, mert ettől az áruraktól jobb értékesítést remélik. Az ilyen „továbbműködő” cég is csinálhat a csődbiztos engedélyével adósságokat, amelyek, mint tömegtartozások, megelőzik a csődhitelezők követeléseit.

Az új kereskedelmi kódex megszigorítja a vagyonbukott által a csődnitást előtt kötött ügyletek megtámadhatóságát. Tehát a csődnitást után ezután is megindulnak a megtámadási perek, de

azokban a csődbiztos lesz a felperes és nem a tömeg-gondnok.

Mindazok az ingyenes ügyletek, amelyeket a vagyonbukott a csőd megnyitása előtt három éven belül kötött, megtámadhatóak. A törvény kifejezetten említi a hozományadást is. Ha az adós a csődnitást előtt felhagyott az üzlettel, akkor a felhagyás időpontjától visszafelé számított három év a megtámadási időszak. A megtámadási keresetek a jövőben értékhatarra való tekintet nélkül a törvényszék hatáskörébe tartoznak.

A világosan ellenszolgáltatás nélküli ügyleteken kívül a csődbiztos akár kereset, akár perbeli kifogás útján megtámadhatja a közadósna a csődnitást megelőző öt éven belül kötött szinlelt, vagy a hitelezők megkárosítását célzó ügyleteit. Ezeket felül megtámadhatók azok a teljesítések, amelyek tekintetében a csődbiztos bizonyítja, hogy a hitelező tudott, vagy tudnia kellett az adós fizetési helyzetéről. Ezek a tulajdonképpeni megtámadási perek a következő esetekben indíthatók meg:

1. Azok a fizetések, a kézi-, vagy jelzálog hitbiztosítások, amelyek a csődnitást megelőző egy éven belül történtek

2. Amennyiben a csődnitást megelőző két éven belül történtek az esedékesé vált fizetések, ha a teljesítés nem készpénzben, hanem váltóval csekkkel, vagy más értékpapírral történt, vagy ha az adós ezen időn belül egy már létező, de nem esedékes tartozása biztosításával későbbben zálogbiztosítékot adott.

3. Ugyancsak a csődnitást megelőző két éven az adós az ellenszolgáltatással arányban nem álló fizetést tett, vagy kötelezettséget vállalt.

4. Végül minden fizetés, zálogbiztosíték, amelyet az adós a csődnitást előtti hat hónapban adott.

Az a vagyon, amelyet a csődnitást előtti öt éven belül a közadós felesége szerzett, úgy vélelmezettik, hogy az a közadóst és a feleségét terheli annak bizonyítása, hogy a vagyont saját szerzeményéből vásárolta.

A csődbiztos közvetlen megtámadási joga illeti meg a rosszhiszemű szerző ellen, tehát, ha a csődvagyonba visszatérítendő érték olyan adatot tovább, aki tudott, vagy tudhatott arról, hogy a vele szerződő fél visszatérítés kötelezettsége alá esik. Az egyenes ági rokonokra és negyedik fokig az oldalági rokonok rosszhiszemű szerzőknek vélelmezettnek.

Mindezek a perek azonban a jövőben is ügyvédi tevékenységet igényelnek és így a jövőben is a csődvagyon jelentékeny részét a jogi lépések szükségessége fogja felemészteni. A felszámolás pedig természeténél fogva deficités és valószínű, hogy adott alkalmakkal a hitelezők el fogják a vagyonbukottnak a csődeljárás alatti kényszerűességeit ajánlatát fogadni, mivel a csődnitást előtti kvóták lényegesen nem fognak a csődeljárás lefolytatásával emelkedni.

Franciaország csökkenti a nyersolaj-finomítást, mert Romániában olcsóbban kap kész benzin

A francia petróleum és olajfinomítás anyira fejlett, hogy évek hosszú sora óta Franciaország az iraki nyersolajat vásárolja. Tekintve, hogy a romániai petróleumtermékeket az országban finomítják és így feldolgozott állapotban szállítják ki, Franciaország nem számított a román termelés szempontjából. Öröndetes, hogy Franciaország most ötven ezer vagon benzint, ötezer vagon motorolajra, ezer vagon petróleumra és nyolc vagon nyersolajra kért ajánlatot, illetve a jelenleg Bucurestiben tárgyaló bizottság ezen cikkekért 7 százalékkal többet ajánlott fel, mint a világpiaci ár. Ez a felár, mint behozatali prémium mutatkozik.

A romániai petróleumvállalatok körében a francia ajánlat kedvező benyomást tett, mert az ajánlott ár oly magas, amilyen eddig csak a clearingforgalommal kombinált eladásoknál lehetett elérni. Az ajánlat okát abban találják, hogy a francia ipar a magas munkabérek miatt a fejlett berendezésű finomító telepeket teljesen nem tudja kiharászni és előnyösebb a benzint behozatala. A Romániától igényelt mennyiség a szükséglet felét teszi ki.

Kamatemelést kérnek a kis- és középbankok

Az 6. királysági Kis- és Középbankok Szövetsége Bucurestiben ülést tartott, amelyen a hitelélet aktuális problémáival foglalkoztak. A Szövetség a kisbankok rentabilitásának növelése érdekében a kényszerbehajtási törvény oly értelmű módosítását kéri a kormánytól, amely a költségeket csökkenti. A Szövetség vezetői kihangsúlyozták, hogy a kis- és középbankok rentabilitása helyreállításának elengedhetetlen feltétele a kamattörvény megfelelő módosítása.

— Öt vagon üvegáru ment a newyorki világkiállításra. A fejlődő romániai üvegipar bemutatása végett egyéb áruk között Constantában öt vagon üvegáru raktak hajóra, amely a newyorki kiállításra megy. Az üvegáruk különböző romániai üveggyárak készítményei.

(—) Egyelőre nem változnak a maximális árak. Temesvár város vezetősége foglalkozott az élelmiszerek áraival és arra a megállapodásra jutott, hogy egyelőre nincsen szükség a maximális árak megváltoztatására. Egyelőre tehát a mostani maximális árak maradnak érvényben.

Ártolyamok, gabonaárak

KEDD, NOVEMBER 29.

A hivatalos devizaárfolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is benfoglalatik. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 38—39, felár nélkül.

A bányási gabonapiacra a gabonaművek irányzata lanya és a piac üzletlennel. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 355, torontáli buza 375, új tengeri 260, száritott új tengeri 330, zab 410, takarmányárpa 280, tavaszi árpa 380—400, korpa 270, új tökmag 670, muharmag 310, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 720, nagymalmi liszt 740, lei százkilónként. A lucernamag 55, a lóheremag 19 lei kilónként.

— Százmillió hitelt kap a Petrosani a postafakáréktól. A Petrosani újabb ismét 100 millió leies hitelt vesz igénybe a Nemzeti Takaréktól, amelynek fedezetül a vállalatnak a CFR-rel szemben fenálló követelését kötötte le. A 100 millió leies hitelt után a Petrosani 7 százalékosat fizet a CEC-nek.

— Tizenhétmillió palotát épít a Generala. A Generali érdekeltségében tartozó Generala biztosító, Bucurestiben újabb hétemeletes bérházat épített a str. Vasile Lascar 48—50 szám alatt 17.142.760 lei költséggel. Az építkezést ing. Marcel Locar & ing. Al. Solomon építővállalkozók végzik.

(—) Megtartják-e a téli országos vásárt? Temesvárott az őszi országos vásárt nem tartották meg, mert a megye számos községében, sőt Temesvár környékén száj és körömfájás lépett föl az állatok között. E tekintetben azóta a helyzet még rosszabbodott, mert jelenleg Temes megye területén százhatsvan községben van száj és körömfájás és alig van remény, hogy a járványok április előtt vége legyen. Ilyen körülmények között igen kétséges, vajjon a decemberi téli országos vásárt megtartják-e? Értesülésünk szerint a vásári kereskedők és a vásárokra járó iparosok mozgalmat indítottak és kérik, hogy legalább a kirakodó országos vásárt tartásuk meg. A döntés ebben az ügyben legközelebb várható.

(—) Újbl emelkedett az arany ára Londonban. Az utóbbi napokban a londoni nemesfém-tőzsdén az arany ára erősen emelkedett. A rekord 150 shilling volt unciánként. Eddig a legmagasabb Londonban jegyzett aranyár 149 shilling 11 pence volt, melyet 1938. március 6-án jegyeztek.

— 111 millió márka volt a leipzigzi őszi vásár forgalma. A leipzigzi vásár propaganda hivatala most állította össze a vásár kimutatását és ebből meg tudható, hogy a tiznapos vásár forgalma 111 millió márka volt. Ebből a hatalmas összegből 92 millió a belföldre és 19 millió a külföldre esik. A vásáron 5964 kiállító szerepelt és bár az 1938-as év gazdasági szempontból nem nevezhető kielégítőnek, idén a kiállítók száma jóval nagyobb volt, mint az előző esztendőben. Különösen a textil- és ruházati cikkekben tapasztalható hatalmas arányu fellendülés, ami szinte megcáfolja a gazdasági válságot. Érdekes, hogy a legjobb eredményt a kisipar mutatta fel, illetve ezek köztötték a legtöbb üzletet. Rengeteg szakember jött idén Leipzigbe ismeretleik kibővítésére és jelentős a vásár után kötött üzletek száma. Nagyobb árúlejtések történtek a Balkán, Délamerika és az angol dominiomok részére.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATA:

Szerdán, november 30-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Sft. Ioan utcában levő Ir-galmasok gyógyszerára.

A II. kerületben a Stefan cel Mare utcában levő Jahner gyógyszerár.

A III. kerületben a Carol uton levő Mária gyógyszerár.

A IV. kerületben a Dragalina téren levő Csil-lag gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán Panajoth Ernő Gyógyszertára állandó éi-szakai szolgálatot tart.

SPORTSEMÉNYEK

Hogyan lát el egy 300.000 lakosu város százezer olimpiai vendéget?

Finnország olimpiai gondjai. — Mibe kerül az élet az olimpiai játékok alatt?

Az 1940. évi olimpiász sok gondot okoz Helsinkinek és egész Finnországnak. A nehéz problémákat hallatlan találmányokkal oldják meg a finnek, akiknek az a feladatuk, hogy egy 300.000 lakosu városban rendezzenek olyan eseményt, melynek 100.000 résztvevője lesz.

A STADION

Már a sportterek létesítése is komoly nehézségeket okoz. A most befejezett olimpiai stadion, amely 2500 méterre van a várostól, csupán 30.000 néző befogadására alkalmas, ezt 63.000 emberre kell kibővíteni. Természetesen ennél több jegyigénylő is akadna, hiszen egyedül a skandináv államokból 30.000 jegyigénylés érkezett eddig a rendezőbizottsághoz.

A berlini 20.000 emberre méretezett uszóstadionhoz képest egészen parányi lesz a helsinki uszóstadion, amelynek nézőtere mindössze 1200 néző befogadására épül. Nem várnak külföldről különösen sok uszósdeklődőt, finn nézőt pedig csak igen keveset. Finnországban az uszás egyelőre nem népszerű sport.

KERÉKPÁRPÁLYA, EVEZŐSPÁLYA

Nagy kérdés a kerékpárstadion építése is. Eddig csak salakpályán rendeztek Finnországban kerékpárversenyt s ezért a betonoknó létesítése súlyos gondot okoz. Mindenesre megépítik, úgy, hogy körülötte 10.000 ember fér el, belsejében pedig labdarugó mérkőzések játszására alkalmas pálya is lesz. A betonoknó 100 kilométeres óránkénti sebesség elérésére lesz alkalmas. A kerékpárstadion építési költsége 5 millió finn márka. Egy finn márka értéke körülbelül 2 lei s így a kerékpárstadion a mi pénzünkben 12 millió leibe kerül.

Ugyancsak nehézségek tornyosulnak az evezőspályára építése elé is. Finnországban tucatnyi evezősegyesület van, de a hajók száma sem több ennél. Így azután nagyon nehéz olyan regattapályát építeni a jövőben is használható. Eleinte a Lauttasaari öbölben tervezték az evezőspályát megépíteni, azonban később a Taualvatti öböl mellett döntöttek, amely 2 kilométernyire fekszik a stadiontól és 15.000 néző elhelyezésére alkalmas.

Általában nagyon ügyelnek a finnek arra, hogy minden lehetőleg közel legyen egymáshoz és sikerült is elérni, hogy a város középpontjától vont 9 kilométeres sugarú körben fekszenek a versenypályák, a szálláshelyek.

OLIMPIAI FALU

Az olimpiai falu kérdését úgy oldották meg, hogy egy telepítési társaságot az olimpiász tartamára bérbeveték azt a még építendő 867—1008 szobával rendelkező, 30—35 hektárnyi területű területen elhelyezett 26—30 házat, melyekben 2800—3000 ember fér el. Az olimpiász után a házakat a telepítési társaság üzletfelei veszik át és azok csaldái házak szerepét töltik majd be.

A külföldi vendégek elhelyezésére épülnek ugyan szállodák és rendelkezésre állanak majd magánlakások és iskolákban elkészítendő tömegszállások, azonban mindez nem lesz elég. Tulsok épületet nem emelhetnek, mert az olimpiász után nem tudják majd mire használni azokat, meg azután nem is képesek ezeket felépíteni. Az olimpiai előkészületek miatt ugyanis megszűnt a munkanélküliség az építőiparban, sőt csak olyan építkezést szabad végezni az olimpiászig, amely az olimpiai versenyekkel kapcsolatban van, ugyanis a vállalkozók egyszerűen nem győzik a munkát.

Igy azután a vendégek egy részét óceánjáró hajókon helyezik el. Erre a célra 21 nagy hajó áll majd rendelkezésre. Természetesen ezeket megfelelő módon kell elhelyezni a kikötőben s ezért a kikötőt 1.600.000 finn márka, azaz 4 millió lei költséggel modernizálják.

ÉLELMÉZÉS

Az élelmézés kérdése is nehezen megoldható feladat. Ha lehet is elég élelmet kapni az olimpiász idejére és ha alkalmi konyhákat be is rendeznek a nagy tömeg kiszolgálására, szakácsokról és szakácsnőkről lehetetlenség gondoskodni. Ezért a Lottas női szervezet tagjait kérték fel, hogy a főzést végezzék el. Erre ez az egyesület vállalkozott is és a tömegeknek ezek a lelkes háziasszonyok fognak főzni.

Általánosságban megállapították már most előre az olimpiai árakat, amelyek a normális áraknál

25 százalékkal magasabbak. A svédek — az örök riválisok — emiatt már nagy támadásokat is indítottak a finnek ellen, de a rendezők azzal védekeznek, hogy a befektetés aránylag lényegesen nagyobb Helsinkiben, mint volt Berlinben s ezenfelül kevesebb olimpiai vendégre is kell számítani, mint a német fővárosban. A rendezési költségek pedig majdnem olyan nagyok, mint voltak 1936-ban.

A szobaárak 150, 100 és 50 finn márka, vagyis 350, 250 és 100 lei között váltakoznak, de van 25 márkás, vagyis 70 lei szálláshely is az iskolákban berendezendő tömegszállásokon.

A JEGYEK

Megkezdődött a verseny jegyeinek árusítása is. Az atlétikai versenyekre a napi belépőjegy 200, 175, 125, 50, 25 finn márka, vagyis 450, 350, 300, 120, 60 lei között váltakozik. Az első három jegyfajta ülőhely, az utolsó kettő állóhely elfoglalására jogosít.

Sport hírek mindenfelől

★

Szerdán utazik a válogatott csapat Prágába. A labdarugósövetség vasárnap este nagyfontosságú ülést tartott, amelyen kijelölték azokat a játékosokat, akik a kerettel a cseh fővárosba utaznak. A szövetség úgy határozott, hogy a csapat egy utolsó edzést tart Bucuresztiben, majd Steinbach vezetésével elindul Prágába. Elkisérlik a csapatot Luchide Octav szövetségi főtitkár, Căpătănău és Brezeanu őrnagy is.

Külföldi bajnokság. Olaszország: Novara—FC Milánó 2:1, Lazio—Liguria 1:0, FC Bologna—Juventus 1:0, FC Bari—FC Lucchese 1:1, Genova—Modena 5:1, Ambrosiana—AS Róma 0:0, FC Torino—FC Neapoli 3:0. — Belgium: White Star—FC Brueger 3:2, FC Antwerp—Daring Bruxelles 2:0, Olympique Charleroi—FC Boom 3:1, FC Malines—ST. Gillois 4:1, Liersche—FC Gantoise 3:0, SC Bruegge—Standard Liege 2:2, Beerschot AC—SC Anderlecht 2:2. — Svájc: Grashoppers—Lausanne Sport 2:1, FC Chaux De Fonds—FC Lucerna 3:2, FC Biel—Nordstern 0:0, Young Fellows—Servette 5:2, Young Boys—FC Lugano 0:0. — Jugoszlávia: Ljubana—Gradjanszky 0:0, Beogradszky—Gradjanszky (S) 3:1, BASK—HASK 0:0.

Az Arsenal Párisban. Az angol Arsenal vasárnap Párisban ütközött meg a Racing Páris együttesével. A mérkőzés, amely nagyszámú közönséget vonzott, 1:1 arányban eldöntetlenül végződött.

A német jégközi csapat legyőzte a franciákat. Vasárnap találkoztak tízszer a német és a francia válogatott jégközi csapatok. A két csapat küzdelméből a németek kerültek ki győztesként. Az eredmény 3:2 volt.

Az angol válogatott csapat Bucuresztiben. A román labdarugósövetség ajánlatot küldött az angol szövetségnek, amelyben közölte, hogy a jövő évben, amikor az angol válogatott csapat Budapesten játszik, szívesen fogadná Bucuresztiben is egy mérkőzésre. Valószínűnek tűnik, hogy az angolok elfogadják a meghívást, így Bucuresztii közönségének alkalmá lesz gyönyörködni a labdarugás tanítómestereinek játékában.

Toma Aurel Amerikában, Ilie Petrescu Párisban. Toma Aurel a kiváló román ökölvívó rövidesen visszatér Bucuresztibe, majd Amerikába távozik. Ilie Petrescu pedig Párisban ütközik meg Krietzel-el. A találkozásra december 26-án kerül sor.

AZ OLIMPIAI BABEL

A helsinki olimpiász sokkal színesebb lesz, mint akár a berlini, akár a losangelesi. Nem lesz a német, illetve angol szó annyira uralkodó, mint ott. Ez viszont nehézségeket jelent a tudnivalók közlésében, de főleg az eredményhirdetésben. A felirásokkal még csak meg lesznek valahogy, azokat lehet négy-öt nyelven is elhelyezni a különféle épületeken, járműveken, de az eredményki hirdetés öt nyelven kisé hosszadalmas lenne. Ezért egyrészt egészen rövid bejelentéseket fognak tenni, a hangszórókon és csak a legfontosabb tudnivalókat teszik így közzé, a hirdetés nagyrésze pedig sok hirdető táblával fog történni.

KIRÁNDULÁSOK

Gondoskodnak a finnek arról is, hogy ne csak az olimpiász legyen az esemény a látogatók számára, hanem mindenki megtalálja a maga szórakozását. Az éjfél nap országába, a Lappföldre naponként indulnak kirándulócsoporthoz, az ezer től országának egyéb szépségeit is meg lehet majd tekinteni, de az otthonülő, csendes finn nép erre az alkalomra „vurstliit” is épít, olimpiai park néven.

Már most, két esztendővel az olimpiász előtt is nyilvánvaló, hogy a helsinki olimpiász egészen egyedülálló és különleges izü lesz s megéri majd, hogy minél nagyobb számban látogassák a sport és az utazás barátai.

Sikeresen szerepeltek a római katolikus ifjusági egyesület játékosai a ping-pong versenyen

Megírtuk, hogy a gyárvárosi római katolikus ifjusági egyesület rendezésében kitünően sikerült ping-pong verseny volt, amelyen az egyesület játékosai kitünően szerepeltek. A csapatversenyen és a férfi egyes versenyen kívül az ifjusági versenyt Petsovski, az ifjusági egyesület versenyzője nyerte. A második Chambre III., a harmadik pedig Chambre II. lett. A női egyes győztese Lakatos Mária lett, aki szintén az ifjusági egyesület versenyzője. Második helyre Heiszler M. (C.A.M.T.) került. A kezdők versenyének győztese Kugel (C.A.M.T.), második Krausz, harmadik Klein (C.A.M.T.).

A román fővárosban ülésezik a KK bizottság

Copolla, a közép-európai labdarugókupa elnöke, kérdést intézett a román labdarugósövetséghez, hogy december 17. és 18. napjain hajlandó-e vendégül látni a Közép-európai Kupabizottságot teljes ülésre. A szövetség természetesen nyomban örömmel és igenlőleg válaszolt. Valószínű, hogy ezen az ülésen többek között az olasz—román válogatott mérkőzést is nyélbe fogják ütni.

Három játékos kivételével kijelölték a magyar válogatott csapatot

Dietz dr. szövetségi kapitány a „skót-turára” a következő játékosokat jelölte ki: Kapusok: Szabó; Sziklai. Hátféd: Polgár. Fedezetek: Turay, Sárosi III., Dudás. Csatárok: Bognár, Sárosi dr., Cseh, Zsengelér, Titkos, Gyertyay. Két hátfédet és egy csatárt ma jelölnek ki a keretbe.

Csütörtökön Temesvároft, vasárnap Araden játsszák le az AMT—Ripensia barátságos mérkőzést

Eredetileg arról volt szó, hogy vasárnap Arad és Temesvár válogatott csapatai ütköznek meg barátságos mérkőzés keretében. Ez a mérkőzés azonban nem jött létre. Kedden délután azonban az AMTE és a Ripensia vezetősége megállapodott abban, hogy a két csapat csütörtökön és vasárnap játszik egymással. Csütörtökön Temesváron, vasárnap pedig Araden találkoznak a csapatok barátságos mérkőzés keretében.

AZ UTE KÜLFÖLDI TURÁJÁNAK EREDMÉNYEI. Az UTE uszó és vízpolócsapatának első turaeredményei: 100 méteres gyorsuszás. 1. Zólyomi 1 p. 0.4 mp. 2. Hoving 1 p. 0.8 mp. 100 méteres melluszás. 1. Angyal 1 p. 12.4 mp. 400 méteres gyorsuszás. 1. Gróf 4 p. 59.2 mp. Vízpolóban az AZC csapata 3:2-re győzött az UTE ellen.

A földadó méltányos kivetése érdekében megállapítják a földbirtokok maximális és minimális értékét

A helytartóságon Ciupe Gheorghe dr. vezér-titkár elnöklétével értekezlet volt, amelyen a hely-tartóság területén működő különböző szolgálati ágak felügyelői és vezérfelügyelői vettek részt. Az értekezleten foglalkoztak közgazdasági, mezőgazdasági, pénzügyi, iparügyi, kereskedelmi, munka-ügyi, iskolai és más ügyekkel. Többek között ki-mondták, hogy a helytartóság területén

az összes városokban és községekben új katasz-tereket kell felkajtatni.

A régi kataszterek nagyrészt elavultak, a tulajdo-nosok és a területek terén változások is történtek, amelyeknek keresz.ülvezetését elmulasztották. Az-után bizottságot alakítottak, amelynek tagjai Tar-anu pénzügyi vezérfelügyelő, Popescu mezőgazda-sege felügyelő, Carami erdészeti felügyelő és Cucu adóügyi felügyelő. Ennek a bizottságnak lesz a fel-adata, hogy a földbirtokok minimális s maximális értékét megállapítsa, hogy ennek alapján

a földadó új és méltányos kivetése megtörtén-hessék.

A bizottság munkálataiban az egyes községekben a helyi adókievítő bizottságok is résztvesznek. Sava Ioan mérnök előterjesztésére kimondták, hogy a vízszabályozási társulatok tagjaitól a járulékokat új rend szerint hajják be. Jelenleg a hátralekók

Tavasza elkészül a helytartóság palotája

A királyi helytartóság számára, — mint is-meretes, — megszereztek a háztartási iskola fél-benmaradt palotáját. A palota termeinek és szobái-nak elrendezésében némi változás vált szükségessé, ugyszintán a külső homlokzatot is másképpen kép-zik ki, mint azt eredetileg tervezték. Az erre vonat-kozó terveket az ezzel megbízott építéscsapat már el-készítették és azokat felső helyen is jóváhagyták. Most készül a munkálatok költségvetése, amelyet meg e héten bemutatnak jóváhagyás végett a bel-ügyminiszternek. Azu.án kiírják a különböző mun-kákra és szállításokra az árlejtést, amelynek bei-ügyminiszteri jóváhagyása az év végére várható. Januárban azután már megkezdik a palota belsejé-ben az építkezést, a tavaszi idő bekövetkeztével pe-dig a külső munkálatok is megindulnak. Remélik, hogy júniusban a helytartóság beköltözhetik saját palotájába.

igen nagyok, ami a vízszabályozási munkálatok végzését hátráltatja. Cioflec tanügyi felügyelő a temesvári ipari liceum és háztartási iskola számára építendő palotával kapcsolatosan tett jelentést. Bizottságot küldtek ki ennek a kérdésnek a részle-tes letárgyalására. Taranu pénzügyi vezérfelügyelő rámutatott arra, hogy

pénzügyi és adóügyi kérdésekben a községek teljesen tájékozatlan

és ügyeivel sorra felkeresi a különböző hivatalo-kat. Tájékoztatót fognak készíteni a községek számára, hogy mely kérdések melyik hivatalhoz tartoznak. Ezt a tájékoztatót közölni fogja a hely-tartóság hivatalos lapja.

Rádió

SZERDA, NOVEMBER 30.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kul-turális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Operett-lemezek. 19: Nápolyi dalok. 19.35: Énekhangverseny. 20: Művészeti krónika. 20.15: Grigoras Dinicu zenekara. 20.55: Henri H. Stahl előadása. 21.10: Maritne Barbilion-Stefanescu hegedül. 21.40: Kamarazene. 22: Hí-rek, sport. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek 23.15: Jean Marcu zenekara. 23.45: Hírek külföldről francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Régi uta-zók a Felvidéken. Felolvasás. 11.45: Rákóczi lel-ke. Felolvasás. 1.10: Lakatos Flóris és cigány-zenekar. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjel-entés. 2.30: Katonazenekar. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Diákféltóra. 5.45 Hírek. 6: Anyák és leányaik. Előadás. 6.30: Éneklő ifjú-ság. 7: Apró szívség. Felolvasás. 7.30: Szalon-zenekar. 8: Hírek. 8.25: Cselényi József énekel. Kisér Bura Sándor és cigányzenekara. 9.35: Há-rom egyfelvétel: „Adagio”, „Vissza a faluba” és „A böcsületes Mihály bácsi”. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Jelena Nenadovic zongorá-zik. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45:

Hanglemezek. 12: Hírek angol és francia nyel-ven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.30: Olasz nyelvtanítás. 8.10: Szal-onzenekar. 8.30: Hátsó ajtó Görögországban. Felolvasás. 9.35: Kamarazene. 10: Hírek.

Bécs. 21.40: Brahms hangverseny. 23.30: Bécsi zene.

Belgrád. 19.15: Lemezek. 22: Ének. 23.15: Tánc-zene.

Milánó. 20.40: Könnyű zene. 21.30: Zenekari hang-verseny. 22.40: Zongorajáték. 24.15: Tánczene. **Strassburg.** 19.20: Tánczene. 21.30: Könnyű zene. 22.15: Szórakoztató zene. 22.30: Hangverseny.

Varsó. 20: Szórakoztató zene és ének. 22: Chopin művek. 23: Zenekari hangverseny.

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 1.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Országoróra. 13: Időjelzés, idő-járásjelentés, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 14.50: Sofia Munteanu énekel. 15.20: Közlemé-nyek. 18: Gyermekek. 19: Időjelzés, időjárásjel-entés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.15: Ana Voiculescu-Nicoara zongorázik. 20.25: Ének-hangverseny. 21.15: Erdély és Bánát egyesülésé-nek 20. évfordulójának megünneplése. 21.55: Hí-rek, sport. 23.05: Hírek. 23.15: Petrica Motoi zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és an-gol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Amit visszakapunk. Felolvasás. 11.45: A rajzoló gyerekek. Felolvasás. 1.10: Hubert Lajos gondoká-zik. 1.45: Hírek. 2: Hanglemezek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 3.35: Hírek 4: Élelmiszerárak. 5.15: Csodálatos porcellánok. Előadás. 5.45: Hí-rek. 6: Mezőgazdasági előadás. 6.30: Rendőrzene-ke. 7: Emlékezés Kaffka Margitára. Előadás. 8: Hírek. 8.25: Hanglemezek. Nagyszombattól Pécs-ig. Előadás. 9.50: Pertis Pali és cigányzenekara. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Melles-vonós-nyes. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.40: Szalonzenekar. 12: Hírek angol és fran-cia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6: Hanglemezek. 7.30: Angol nyelv-oktatás. 8.45: A mai orosz balett. Előadás. 9.25: Leidenfrost Ica énekel. 10: Hírek. 10.25: Hanglemezek.

Bécs 21.10: Tiroli dalok és zene. 23.30: Szórakoz-tató zene.

Belgrád. 19: Népzene. 19.30: Népdalok. 21: Hang-játék, utána jugoszláv zene. 23.15: Tánczene.

Milánó. 20.20: Lemezek. 21.30: Vonósnyes. 22: Zenekari hangverseny. 23: Könnyű zene. 23.45: Tánczene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő s gyógyvíz hirdetések szavankint egy leu. Házasság és Levelezés rovatban szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic, PiataKiütt. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Tele-fon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Allást keres

Vasallást vállalk. Cím Mayerné. II. Str. Telegrafului 20. 3226

Mosást, vasallást vállal tisztá. ügyes asszony. Cím II. kerületi szőlők. Str. Demetriada 24. 3227

Asszisztens orvosi rendelőbe állást keres. Címetek „Szorgalmas” jelégére a kiadóba kérem. 3434

Ha szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant és liliom-pudert, három színben. Kapnató kizárólag a

Városi Gyógyszertárban
a „Fekete Sas” I. Piata I. C. Brătianu.

Házmasternek megbízható házaspár állást keres, a férfi géplakatos. Cím a kiadóban. 2778

Kedő írodakisasszony, aki a három nyelvet bírja, állást keres. Szíves megkereséseket a kiadóba kérem „Szorgalmas” jelégére. 3565

Lakás

Elegánsan butorozott szoba külön bejárattal, fürdőszobahasználattal, két személynek, esetleg ellátással decem-ber 1-re kiadó. Cím: IV. Str. Mircea Voda 3. 2700

Egyszobás lakást keres az első ke-rületbe, fiatal házaspár. Címetek a kiadóba kérem leadni. 2779

Szép egyszobás udvari lakás olcsón kiadó, villanyberendezés, vízvezeték, mosókonyha, fűskamra. III. Piata Crucii 2. 2780

Iroda-garanzáltság, teljesen modern, 1 szoba, előszoba, fürdőszoba, W. C. parkett, cserépkályha stb., január 1., esetleg azonnal is kiadó. Bulv. Regina Maria 10. 2781

Adás-vétel

Füldő férfi-öltöny és télikabát. IV. Str. I. Brătianu 29. III. 2. 2788

Jókarban lévő komplett hálószoba el-adó. Bővebbet Bulev. Carol 16. ház-mesternél. 2782

Külfönjéle

Bernáthgyi kutya eladó, ugyanott bérengszda kerestetik. Vulcani gaz-daság Timis-Torontal. 2777

Ada-Kalehrói Rahát (szulánhenyér)

Legfinomabb rózsa, narancs, vani-lia, málna, citrom, barack és csok-lodé, kimérve, vagy szép kivitelű csomagolásban tetszés szerint na-gyobb darab, vagy apróra vágva. Rendelésre minőség szerint: Finom lei 44. — Különlegesség lei 60. — Lokum lei 86 árban, postán, vagy vasuon promt szállít

Matics Mihály, Orsova

Depozit de Rachat dela Ada-Kaleh

Nagy választék 140-es nikolo-es karácsonyi csokoládé árúkból **BONBONERIA CORSO** Temesvár, II. Piata Traian 7. sz.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Nyomatják a „HIRLAP” tipografia și editura S. i. n. c. Arad